

Febrúar
2022

VIÐBRAGÐSÁÆTLUN
HEILBRIGÐISSTOFNUNAR

Heilbrigðisstofnun Suðurlands

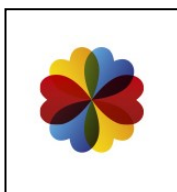

HEILBRIGÐISSTOFNUN
SUÐURLANDS

HSU

Ríkislögreglustjórnin

Sóttvarnalæknir

Viðbragðsáætlanir heilbrigðisstofnana - HSU

1. Útgáfa febrúar 2022

Ritstjórn

Elín Freyja Hauksdóttir, yfirlæknir á HSU Hornafirði

Friðrik Jónas Friðriksson varðstjóri sjúkraflutninga Hornafirði

Ólöf Árnadóttir, deildarstjóri Foss- og Ljósheimar Selfossi

Sverrir Örn Jónsson, sjúkraflutningamaður Selfossi

Þorsteinn Hoffritz, aðalvarðstjóri sjúkraflutninga HSU

EFNISYFIRLIT

FORMÁLI	5
SKAMMSTAFANIR	6
ORÐSKÝRINGAR	7
1.0 INNGANGUR	9
2.0 STAÐHÆTTIR OG MARKMIÐ	10
2.1 UPPTÖKUSVÆÐI HEILBRIGÐISSTOFNUNAR OG HÆTTA Á LÝÐHEILSUÓGN INNAN SVÆÐISINS	13
2.1.1. HEILSUGÆSLAN ÞORLÁKSHÖFN	13
2.1.2 HEILSUGÆSLA HVERAGERÐI	13
2.1.3 HEILSUGÆSLAN SELFOSI	14
2.1.4 HEILSUGÆSLAN LAUGARÁSI	15
2.1.5 HEILSUGÆSLA RANGÁRÞING	15
2.1.6 HEILSUGÆSLAN VÍK	16
2.1.7 HEILSUGÆSLA VESTMANNEYJA	17
2.1.8 HEILSUGÆSLAN KIRKJUBÆJARKLAUSTRI	17
2.1.9 HEILSUGÆSLAN HÖFN	18
3.0 SKILGREININGAR (VIRKJUN OG HÁSKASTIG)	20
3.1 VIRKJUN ÁÆTLUNARINNAR	20
3.2 FLOKKUN ALMANNAVARNASTIGA	22
BOÐUN 23	
4.1 TENGL ÁÆTLANA HEILBRIGÐISSTOFNANA VIÐ AÐRAR VIÐBRAGÐSÁÆTLANIR	24
5.0 STJÓRNKERFI	26
5.1 GRUNNEININGAR, HLUTVERK OG TENGINGAR STJÓRNKERFISINS	27
5.2 SKIPULAG ALMANNAVARNA	28
5.3 VERKÞÁTTASTJÓRAR	29
5.4 STJÓRNSKIPULAG HEILBRIGÐISSTOFNANA INNAN SKIPULAGS ALMANNAVARNA	30
5.5 STJÓRNSKIPULAG VEGNA SÓTTVARNA	31
5.6 FJÖLMÍÐLAR	32
5.7 FJÖLMÍÐLATENGILL HEILBRIGÐISSTOFNUNAR	32
5.8 SÁLÆNN STUÐNINGUR OG ÁFALLAHJÁLP	33
6.0 STARFSSVÆÐI INNAN STOFNUNAR OG LÁGMARKSMÖNNUN	34
6.1 LÁGMARKSMÖNNUN STOFNUNAR	34
6.2 TALNING/SKRÁNING ÞOLENDA	34
7.0 VÖKTUN, ÁHÆTTUMAT, YFIRLIT YFIR VIÐBRÖGÐ OG BÚNAÐ	35
7.1 HÓPSLYS	35
7.2 NÁTTÚRUVÁ	35
7.3 BAKTERÍUR, VEIRUR, ÖNNUR SMITEFNI, EITRUN EÐA GEISLAVIRKNI	35
7.4 YFIRLIT YFIR VIÐBRÖGÐ HEILBRIGÐISSTOFNANA Í FARSÓTTUM	37
7.5 ROFINN REKSTUR HEILBRIGÐISSTOFNUNAR	38
7.6 BIRGÐAHALD INNAN HEILBRIGÐISUMDÆMA OG Á LANDSVÍSU	39
7.7 HLÍFÐARBÚNAÐUR Í UMSJÓN SÓTTVARNALÆKNIS	39
8.0 VERKEFNI STARFSFÓLKS - GÁTLISTAR	40
8.1 UMDÆMIS- OG SVÆÐISLÆKNIR SÓTTVARNA (UMD/SVÆ - SVL)	41
8.2 VIÐBRAGÐSSTJÓRN HEILBRIGÐISSTOFNUNAR (VBS)	42
8.3 VAKTHAFANDI LÆKNIR BMT / Í HÉRAÐI	44
8.4 VAKTHAFANDI HJÚKRUNARFRÆÐINGUR BMT / Í HÉRAÐI	45
8.5 GREININGARSVEIT / VIÐBRAGÐSSTEYMI	46
8.6 VIÐBRAGÐSSTEYMI SÓTTVARNA	47
8.7 VAKTHAFANDI VARÐSTJÓRI SJÚKRAFLUTNINGA	48
8.8 YFIRMAÐUR MYNDGREININGAR	49
8.9 YFIRMAÐUR RANNSÓKNARDEILDAR	50

8.10 ÖRYGGISVÖRÐUR / UMSJÓNAMAÐUR FASTEIGNA.....	51
8.11 SÍMAVAKT.....	52
8.12 SAMRÁÐSHÓPUR ÁFALLAHJÁLPAR.....	53
8.13 LEGUDEILDIR.....	54
8.14 MÓTTÖKU-, HJÚKRUNAR- OG LÆKNARITARAR.....	55
9.0 SAMSKIPTALEIÐIR.....	56
9.1 GRUNNSKIPULAG FJARSKIPTA (TETRA).....	56
10.0 KORT.....	59
11.0 DREIFINGARLISTI.....	60
12.0 BREYTINGASAGA.....	61
13.0 VIÐAUKAR.....	62
VIÐAUKI 13.1 LÖG OG REGLUGERÐIR.....	62
VIÐAUKI 13.2 GÁTLISTI VEGNA SJÚKLINGAMÓTTÖKU Í SJÚKDÓMSFARALDRI.....	63
VIÐAUKI 13.3 GÁTLISTI FYRIR SJÚKRAFLUTNINGAMENN – SMITSJÚKDÓMA TILFELLI.....	64
VIÐAUKI 13.4 ÞRIF Á FARATÆKI EFTIR SMITSJÚKDÓMA FLUTNING.....	66
VIÐAUKI 13.5 BÚNAÐUR FYRIR VIÐBRAGÐSTEYMI SÓTTVARNA.....	68
VIÐAUKI 13.6 LEIÐBEININGAR TIL ÚTPRENTUNAR - SÓTTVARNIR.....	69
VIÐAUKI 13.7 SKIPTING SVÆÐA Í HREINT OG ÓHREINT RÝMI - SÓTTVARNIR.....	72
VIÐAUKI 13.8 BÚNAÐUR GREININGARSVEITAR.....	73
VIÐAUKI 13.9 LYF OG VÖKVI VIÐBRAGÐSTEYMIS / GREININGARSVEITAR.....	73
VIÐAUKI 13.10 YFIRLITSKORT YFIR SÖFNUNARSVÆÐI SÝKTRA OG BRÁÐAFLOKKUN SÝKTRA.....	74
VIÐAUKI 13.11 GÁTLISTI VEGNA UNDIRBÚNINGIS HÚSNÆÐIST FYRIR MÓTTÖKU SÝKTRA.....	75
VIÐAUKI 13.12 BRÁÐAFLOKKUNARSPJÖLD FYRIR MENGUN, SMIT, EITUREFNI OG GEISLAVIRKNI.....	76
VIÐAUKI 13.13 YFIRLITSKORT YFIR SÖFNUNARSVÆÐI SLASADRA, HEILSUGÆSLA.....	77
VIÐAUKI 13.14 BRÁÐAFLOKKUN OG ÁVERKAMAT.....	78

Formáli

Sóttvarnalæknir, almannavarnadeild ríkislögreglustjóra og Landspítali hafa samið þetta sniðmát að viðbragðsáætlun fyrir heilbrigðisstofnanir. Tilgangurinn með gerð þess er að heilbrigðisstofnanir geti nýtt sér það við gerð eigin viðbragðsáætlana og að það jafnframt stuðli að auknum gæðum viðbragðsáætlana. Heilbrigðisstofnanir eru misstórar og starfsemi mismunandi, því þarf að laga sniðmátið að hverri stofnun fyrir sig.

Samkvæmt 15. grein laga um almannavarnir nr. 82/2008 ber ráðuneytum og undirstofnunum þeirra að gera viðbragðsáætlanir sem skulu undirritaðar og staðfestar af réttum yfirvöldum.

Ábyrgð á viðbragðsáætlun er á höndum stjórnar viðkomandi heilbrigðisstofnunar og eftirliti með innihaldi þeirra og gildistíma er sinnt af Embætti landlæknis.

Viðbragðsáætlanir eru vistaðar á opnum vef heilbrigðisstofnana.

Markmið með gerð þessa sniðmáts er að það verði verkfæri starfsmanna heilbrigðisstofnana við gerð viðbragðsáætlunar til skipulagningar og samhæfingar vinnubragða í þeim tilgangi að lágmarka, eftir því sem við verður komið, líkamstjón eða annan skaða og aðstoða þolendur vegna atviks sem krefst viðbragða sem er umfram daglegar verkskyldur stofnunarinnar.

Skammstafanir

112	Samræmd neyðarsímsvörðun fyrir Ísland
AHS	Aðhlynningarstjóri
AST	Aðgerðastjórn/-stjóri
Avd-RLS	Almannavarnadeild ríkislögreglustjóra
BF	Biðsvæði flutningatækja
BH	Biðsvæði hjálparliðs
BTB	Biðsvæði tækja og búnaðar
ECDC	Sóttvarnastofnun Evrópusambandsins (<i>European Centre for Disease Prevention and Control</i>)
EU-HSC	Nefnd um heilbrigðisöryggi á vegum Evrópusambandsins (<i>Health Security Committee of EU</i>)
EWRS	Vöktunar- og viðbragðskerfi Evrópusambandsins (<i>Early Warning and Response System</i>)
FMR	Fjarskiptamiðstöð ríkislögreglustjóra
GR	Geislavarnir ríkisins
HTC	Afkastageta heilbrigðisstofnunar (<i>Hospital Treatment Capacity</i>)
ID-nefnd	Kennslanefnd (<i>Identification nefnd</i>)
IHR	Alþjóðaheilbrigðisreglugerðin (<i>International Health Regulations</i>)
IL	Innri lokun
JRCC	Stjórnstöð Landhelgisgæslunnar
LHG	Landhelgisgæslan
EL	Embætti landlæknis
L og B	Verkþátturinn Leit og Björgun
LSH	Landspítali
LÞ	Lendingarsvæði fyrir þýrlur
MAST	Matvælastofnun
MÓT	Móttökustaður bjarga á slysavettvangi
NCC	Samhæfingarstöðin (<i>National Coordination Centre</i>)
RKÍ	Rauði krossinn á Íslandi
RLS	Embætti Ríkislögreglustjóra
S og F	Verkþátturinn sjúkra- og fjöldahjálp
SÁBF	Stjórnun-Áætlun-Bjargir-Framkvæmd, meginverkþættir verkþáttaskipurits neyðarstjórnunar
SAk	Sjúkrahúsið á Akureyri
SL	Slysavarnafélagið Landsbjörg
SLY	Slysstaður, svæði afmarkað með innri lokun
-SÓTT	Mengaður vettvangur (eitur, smit, geislavirkni, óþekkt orsök)
SSA	Söfnunarsvæði aðstandenda á slysavettvangi
SSL	Söfnunarsvæði látinna á slysavettvangi
SSS	Söfnunarsvæði slasaðra/þolenda á slysavettvangi
SSÚ	Söfnunarsvæði útsettra. Í sóttvarnaáætlunum eru útsettir nefndir þolendur og söfnunarsvæði er skipt í þrjú vinnusvæði, þ.e. vinnusvæði útsettra með einkenni og vinnusvæði útsettra án einkenna. Autt vinnusvæði er á milli þessara svæða til að hindra útbreiðslu
SST	Samhæfingarstöðin, Skógarhlíð 14, Reykjavík

SSUS	Stjórnskipuð samstarfsnefnd um sóttvarnir
SVFD	Sýkla- og veirufræðideild
SVL	Sóttvarnalæknir
STJÓRNUN	Hluti af SÁBF (Stjórnandi á neyðartímum)
Tetra	Fjarskiptakerfi viðbragðsaðila (<i>Terrestrial Trunked Radio</i>)
Umd/svæ-SVL	Umdæmis- eða svæðislæknir sóttvarna
VETTVANGUR	Slysstaður og þau svæði sem viðbragðsaðilar setja upp í kringum hann
VBS	Viðbragðsstjórn heilbrigðisstofnunar
VST	Vettvangsstjórn-stjóri
YL	Ytri lokun
WHO	Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin (<i>World Health Organization</i>)

Orðskýringar

Aðgerðastjórn (AST): Undir stjórn lögreglustjóra starfar aðgerðastjórn að samræmingu innan umdæmis. Við ógn er varðar lýðheilsu tekur umdæmislæknir sóttvarna sæti í AST. AST er bakland vettvangsstjórnar.

Alþjóðleg lýðheilsuógn (PHEIC): Bráð ógn við lýðheilsu sem varðar þjóðir heims (*Public Health Emergencies of International Concern*). Óvenjulegur atburður sem er skilgreindur samkvæmt IHR sem hætta fyrir lýðheilsu vegna útbreiðslu sjúkdóma á milli landa og sem atvik sem getur útheimt samstíllt, alþjóðleg viðbrögð.

Áhættumat: Mat á hættu. Greining áhættuþátta og mat á líkum á að tjón geti orðið. Ef líkur á tjóni eru taldar miklar er gripið til mótvægisáðgerða, s.s. birgðir auknar og skráð áætlun um fyrstu viðbrögð ef hættuástand skapast.

Áverkamat: Hluti af bráðaflokkunarkerfi. Framkvæmt af heilbrigðisstarfsmanni á söfnunarsvæði. Áverkamat gefur frekari upplýsingar um ástand þolenda á vettvangi.

Áætlanir: Hluti af SÁBF. Áætlanagerð við neyðarstjórnun.

Bjargir: Hluti af SÁBF. Bjargir eru mannskapur, búnaður og aðföng sem notuð eru í aðgerðum.

Bráðaflokkun: Bráðaflokkun er framkvæmd þegar fleiri eru slasaðir en þeir sem koma til hjálpar. Bráðaflokkun felur í sér að koma þeim fyrst til hjálpar sem mest þurfa á heilbrigðisþjónustu að halda. Notaðir eru litakóðar til flokkunar.

Bráðamengun: Mengun sem verður skyndilega og krefst tafarlausra aðgerða.

Framkvæmd: Hluti af SÁBF. Framkvæmdir aðgerða og samskipti við slysstað.

Grundvallarsmitgát: Grundvallarvarúð gegn sýkingum, óháð uppruna, sem felur í sér rof smitleiða (m.a. handhreinsun og notkun viðeigandi hlífðarbúnaðar eftir því hvaða smitleið er um að ræða). Nánari upplýsingar um smitgát má finna á [vef Embættis landlæknis](#).

Lýðheilsuógn (Public health risk): Atvik sem getur haft skaðleg áhrif á heilbrigði hópa fólks og er þar sérstaklega átt við sjúkdóm eða mengun sem gæti skapað alvarlega og beina hættu.

Matarborinn sjúkdómur: Er matareitrun eða matarsýking sem berst í fólk með matvælum þ.m.t. neysluvatni.

Matareitrun: Er sjúkdómur af völdum eiturefna frá bakteríum, sveppum, eitruðum þörungum, eða af völdum annarra efna sem geta valdið eitrun sem berst með matvælum.

Matarsýking: Er sjúkdómur af völdum baktería, veira eða snýkjudýra sem berst með matvælum.

Meginreglur viðbúnaðar: Almennt byggja viðbrögð á fjórum meginreglum. Þær eru grenndarreglan, samkvæmnisreglan, sviðsábyrgðarreglan og samhæfingarreglan. Kjarni þeirra er þessi: *Grenndarreglan* segir fyrir um að æskilegt er að áætlanagerð, forvarnir og viðbrögð séu að sem mestu leyti í höndum þeirra sem næst standa borgurinum, það er sveitarstjórnnum og svæðisbundnum fulltrúum ríkisins. *Samkvæmnisreglan* segir að best sé að byggja viðbrögð við hvers kyns vá á þeirri reynslu sem skapast í daglegum störfum viðbragðsaðila og því stjórnskipulagi sem stuðst er við í daglegum störfum. *Sviðsábyrgðarreglan* segir fyrir um að ábyrgð aðila breytist ekki eftir umfangi atburða og

nauðsynlegum viðbúnaði vegna þeirra. Hver sinnir sínu hvort sem um er að ræða dagleg verkefni eða almannavarnaástand. *Samhæfingarreglan* segir til um að allir hafi skyldu til að vinna saman og samhæfa störf sín í víðum skilningi.

Opinberar sóttvarnaráðstafanir: Takmarkanir á ferðafrelsi, einangrun smitaðra, sóttthreinsun, sóttkví eða samkomubann.

Samhæfingarstöðin (SST): Stjórnstöð í Skógarhlíð 14, Reykjavík. Samræmir aðgerðir á landsvísu og er tengiliður við stofnanir utan umdæmis, stjórnvöld og erlenda aðstoð. Stöðin er einnig bakland aðgerðastjórnar innan lögreglu-/sóttvarnaumdæmis.

Smitferja (Vector): Skordýr eða annað dýr sem að jafnaði ber með sér sýkil sem getur skapað hættu fyrir lýðheilsu.

Smitgeymir (Reservoir): Dýr, planta eða efni þar sem sýkill sem getur ógnað lýðheilsu hefst við að öllu jöfnu.

Sóttthreinsun (Disinfection): Aðgerðir til að halda sýklum á líkama manna eða dýra eða í eða á farangri, farmi, gámum, farartækjum, vörum og póstböggjum í skefjum eða eyða þeim með efnafræðilegum eða eðlisfræðilegum aðferðum.

Skordýraeyðing (Disinsection): Ferli þar sem gerðar eru heilbrigðisráðstafanir til að halda í skefjum, eða eyða skordýrum sem hafast við í farangri, farmi, gámum, farartækjum, vörum og póstböggjum og eru smitferjur fyrir sjúkdóma sem leggjast á menn.

Skráningarskyldir sjúkdómar: Með skráningarskyldu er átt við skyldu heilbrigðisstarfsmanna til að senda sóttvarnalækni ópersónugreinanlegar upplýsingar um sjúkdómstilvik sem talin eru upp í reglugerð um skýrslugerð vegna sóttvarna nr. 221/2012.

Tilkynningarskyldir sjúkdómar: Með tilkynningarskyldu er átt við þá skyldu að senda sóttvarnalækni persónugreinanlegar upplýsingar um sjúkdómstilvik sem talin eru upp í reglugerð um skýrslugerð vegna sóttvarna nr. 221/2012.

Vettvangsstjórn (VST): Er stjórnað af vettvangsstjóra skipuðum af AST. VST stýrir úrlausnum á vettvangi með það að markmiði að koma á venjubundu ástandi. Verkbáttastjórar heyra undir VST.

Viðbótarsmitgát/einangrun: Einangrun sjúklings með grun um eða staðfest er að hann sé með smitandi örveru/farstóttarörveru. Einangrun skv. smitleiðum (snerti-, dropa- eða úðasmit eða samsettar smitleiðir).

1.0 Inngangur

Viðbragðsáætlun þessari er ætlað að segja fyrir um skipulag og stjórn aðgerða innan heilbrigðisstofnunarinnar í kjölfar atviks sem kallar á aukin viðbrögð starfsmanna stofnunarinnar. Áætlunin er unnin af ritstjórn.

Atvik getur verið af völdum slyss, náttúruhamfara, sjúkdómsfaraldurs, eiturs, mengunar eða af óþekktum uppruna.

Við gerð áætlunarinnar er stuðst við lög um heilbrigðisþjónustu nr. 40/2007, lög um almannavarnir nr. 82/2008 og lög um sóttvarnir nr. 19/1997, einnig reglugerð nr. 817/2012 er varðar sóttvarnaráðstafanir. Að auki styðst áætlunin við Alþjóðaheilbrigðisreglugerðina (IHR-2005) og *Strategic framework for Emergency preparedness*, WHO-2017.

Viðbragðsáætlun HSU er ætlað að vera til leiðbeiningar um viðbrögð HSU við stórum atvikum en ekki er um endanleg fyrirmæli að ræða.

Ábyrgð á áætlun þessari er á höndum stjórnar heilbrigðisstofnunar og hefur áætlunin verið send til umsagnar og samþykkt af sóttvarnalækni, almannavarnanefnum á Suðurlandi og almannavarnadeild ríkislögreglustjóra. Áætlunin skal endurskoðuð a.m.k. á fimm ára fresti, en yfirfarin árlega t.d. hvað varðar boðleiðir, gátlista og starfssvæði innan stofnunar. Ef miklar breytingar verða á starfsemi stofnunarinnar skal áætlunin þegar í stað endurskoðuð.

Áætlunin er vistuð á opinni vefsíðu HSU

<https://www.hsu.is/>

Áætlun þessi tekur þegar gildi.

Suðurland 02.02.2022

Elín Freyja Hauksdóttir, yfirlæknir á HSU Hornafirði

Friðrik Jónas Friðriksson varðstjóri sjúkraflutninga Hornafirði

Ólöf Árnadóttir, deildarstjóri Foss- og Ljósheimar Selfossi

Sverrir Örn Jónsson, sjúkraflutningamaður Selfossi

Þorsteinn Hoffridz, aðalvarðstjóri sjúkraflutninga HSU

2.0 Staðhættir og markmið

Markmið viðbragðsáætlunar heilbrigðisstofnunar er eftirfarandi:

- Að tryggja skipulögð viðbrögð allra hlutaðeigandi aðila innan sem utan stofnunar.
- Að lágmarka eða fyrirbyggja, ef þess er kostur, áhrif atviks af hvaða toga sem er; slys/rofinn rekstur/smit/mengun/geislavirkni/náttúruvá/óvæntur atburður og vernda lýðheilsu og umhverfi.
- Að tryggja óskerta þjónustu til allra hlutaðeigandi.
- Að innleiða ákvæði IHR og tryggja upplýsingamiðlun innan stofnunar/samstarf innanlands og yfir landamæri.
- Að skapa samkvæmni í viðbrögðum við óútreiknanlegum aðstæðum.
- Að auðvelda ákvarðanatöku í bráðaáðstæðum.
- Að auka gegnsæi og uppfylla skilyrði samkvæmt lögum landsins.

Staðhættir stofnunar og helsta þjónusta:

Heilbrigðisstofnun Suðurlands er sameinuð stofnun 9 heilsugæslustöðva á Suðurlandi auk umdæmissjúkrahúss. Stærð upptökusvæðisins er 30966 ferkílómetrar, nær frá Ölfusi austur til Hornafjarðar auk Vestmannaeyja. Þjóðvegur 1 liggur í gegnum umdæmið. Heilbrigðisstofnunin sér um sjúkraflutninga, bráðapjónustu, almenna heilsugæsluþjónustu, mæðravernd, fæðingarþjónustu, ungbarnavernd, heimahjúkrun, almenna geðheilbrigðisþjónustu, myndgreiningar, er með rannsóknarstofur á Höfn, Vestmannaeyjum og Selfossi og almennar lyflækningar á sjúkrahúsinu á Selfossi, Sjúkrahúsinu í Vestmannaeyjum og eru með 3 sjúkrarými á Höfn.

Heimilisfang:

Sjá töflu 2.1

Helstu símanúmer við aðsteðjandi vá:

Sjá töflu 2.1

Helstu byggingar stofnunar, aðsetur	Fjöldi rúma, fjöldi starfsmanna (miðgildi)	Þjónusta sem veitt er innan hvernar byggingar	Helstu símanúmer og netföng
Þorlákshöfn Selvogsbraut 24 815 Þorlákshöfn	Heilsugæsla Opin 8-15 virka daga Læknir 1 Hjúkrunarfræðingar 2	Almenn heilsugæsla á opnunartíma. Vaktlæknir sem og slysa og bráðapjónusta er á Selfossi eftir kl 15:00	432 2440
Hveragerði Breiðumörk 25b 810 Hveragerði	Heilsugæsla Opin 8-15 virka daga Læknir 3 Hjúkrunarfræðingar 3	Almenn heilsugæsla á opnunartíma. Vaktlæknir sem og slysa og bráðapjónusta er á Selfossi eftir kl 15:00	432 2400

Selfoss Við Árvæg 800 Selfoss Heilsugæsla Sjúkrahús Sjúkraflutningar	Heilsugæsla Heilsugæslulæknar 10 Heilsugæsluhjúkr.fr. 14 Heilsugæslusjúkral. 7 Sjúkrahús Sálfræðingar 4-6 Sjúkrahúslæknar 5 Sjúkrahúshjúkr.fr. 30 Sjúkrahússjúkral. 22 Hjúkrunarfræðingar á hjúkrunardeildum 14 Ljósmaður 10 Sjúkraflutningar Sjúkraflutningamenn 27 Sjúkrabílar 5	Almenn heilsugæsla Opin 8-16 virka daga Síðdegismóttaka 16-18 virka daga Bráðamóttaka Vaktþjónusta Opið 24/7 Eftirlitspláss 6 Almenn lyflækgadeild 24 rými Sérfræðingþjónusta Fæðingarþjónusta 2 rými Líknardeild Rannsóknir	432 2000 Vaktlæknir BMT 825 1907 Vaktlæknir lyflækningadeild 856 9221
Laugarás Heilsugæsla Launrétt 5 806 Selfoss	Heilsugæsla Opin 8-15 alla virka daga Læknar 2 Hjúkrunarfræðingar 3	Almenn heilsugæsla á opnunartíma. Vaktlæknir sem og slysa og bráðþjónusta er á Selfossi eftir kl 15:00 Vaktþjónusta læknis í Laugarási er eingöngu F1 vakt	432 2770 Vaktlæknir 831 6066
Rangárþing Heilsugæslan Hellu Suðurlandsvegur 3 850 Hella Heilsugæslan Hvolsvelli Öldubakki 4 860 Hvolsvöllur Sjúkraflutningar	Heilsugæslur Aðeins önnur heilsugæslan er opin í senn, sama starfsfólk fer á milli. 14 km á milli starfstöðva. Læknar 3 Hjúkrunarfræðingar 5 Sjúkraflutningar Sjúkraflutningar 4 Sjúkrabílar 2	Almenn heilsugæsla Opið 8-15 alla virka daga Vaktlæknir sem og slysa og bráðþjónusta er á Selfossi eftir kl 15:00 Vaktþjónusta læknis í Rangárþingi er engöngu F1 vakt Staðarvakt sjúkraflutninga 8-17:30 og bakbakt 17:30 – 8:00 2 á vakt í senn á 1 bíl	Hella og Hvolsvöllur 432 2700 Vaktlæknir 825 1909
Vestmannaeyjar Sóhlíð 10 900 Vestmannaeyjar Heilsugæsla	Heilsugæsla Heilsugæslulæknar 3 Heilsugæsluhjúkr.fr. 10 Heilsugæslusjúkral. 4	Heilsugæslan er opin alla virka daga 8-16 Vaktlæknir tekur öll bráðatilfelli eftir kl 16	432 2500 Vaktlæknir 825 1910

Sjúkrahús	Sjúkrahús	Hjúkrunarrými 8 rými Hvíldarinnlögn 1 rými Sjúkradeild 8 rými	Sjúkradeild vakt 832 2100
Sjúkraflutningar	Sjúkrahúslæknar 1 Sjúkrahúshjúkr.fr. 18 Sjúkrahússjúkral. 13 Hjúkrunarfræðingar á hjúkrunardeildum 5 Ljósmeður 1		
	Sjúkraflutningar Sjúkraflutningamenn 10 Sjúkrabílar 1		
Vík	Heilsugæsla	Heilsugæslan er opin 9-13 alla virka daga	432 2800
Heilsugæsla	Læknir 1		
Hátún 2	Hjúkrunarfræðingur 1	Vaktlæknir tekur öll bráðatilfelli eftir kl 13	Vaktlæknir 825 1911
870 Vík			
Sjúkraflutningar	Sjúkraflutningar Sjúkraflutningamenn 5 sjúkrabíll 1		
Kirkjubæjarklaustur	Heilsugæsla	Heilsugæslan er opin Mán og fimmt 12-15 Aðra daga 9-12	432 2880
Heilsugæsla	Læknir ½		
Skríðuvellir 13	Hjúkrunarfræðingur 1,5	Vaktlæknir eða hjúkrunarfræðingur á vakt tekur öll bráðatilvik utan opnunartíma	Vaktlæknir 825 1912
880 Klaustur			
Sjúkraflutningar	Sjúkraflutningar Sjúkraflutningar 4 Sjúkrabíll 1		
Höfn	Heilsugæsla	Heilsugæslan er opin alla virka daga frá 8-15	432 2900
Heilsugæsla	Læknir 2		
Sjúkradeild	Hjúkrunarfræðingar 2,5	Utan opnunartíma sér vaktlæknir um öll bráðatilvik	Vaktlæknir 825 1913
Víkurbraut 31	Sjúkraliði 1		
780 Höfn			
Sjúkraflutningar	Sjúkradeild / hjúkrunarheimili Sjúkralegurými 3 Hjúkrunarfræðingar 4		Sjúkradeild 855 2300
	Sjúkraflutningar Sjúkraflutningamenn 8 Sjúkrabílar 2		

Tafla 2.1. Staðhættir og almennar upplýsingar um heilbrigðisstofnunina

2.1 Upptökusvæði heilbrigðisstofnunar og hætta á lýðheilsuógn innan svæðisins

Í þessum kafla er gerð grein fyrir aðstæðum og helstu hættum innan upptökusvæðis stofnunar.

2.1.1. Heilsugæslan Þorlákshöfn

Fjöldi íbúa innan upptökusvæðis og helsu þéttbýliskjarnar	Ölfus (Þorlákshöfn) íbúafjöldi 2369
Meðaltalsfjöldi ferðamanna innan upptökusvæðis og helstu ferðamannastaðir	Hengillssvæði, Hellisheiði, Raufarhólshellir, Selvogur, Fjörur
Þekkt náttúruvá á upptökusvæði	Jarðskjálftar, snjóflóð, eldgos, hrún í hellum, hverasvæði
Hætta á samgönguslysi á landi- helstu staðir (jarðgöng, brýr, þjóðvegur 1 o.s.frv.)	Suðurstrandarvegur, Suðurlandsvegur, þrengsli
Hætta á samgönguslysi á sjó vegna skipaumferða	Herjólfur, flutningaskip og fiskiskip
Hætta á samgönguslysi vegna flugumferðar (flugvöllir)	Sandskeið, Selfoss
Lýðheilsuvá	Heimsfaraldur, matarsýking, dýrasjúkdómar sem geta borist í menn, mengun s.s. klór, saurmengun
Lýðheilsuvá vegna hættulegra efna	Birgðir hættulegra efna eru vistaðar innan upptökusvæðis, Sem bæði geta valdið loft og spengihættu.

2.1.2 Heilsugæsla Hveragerði

Fjöldi íbúa innan upptökusvæðis og helsu þéttbýliskjarnar	Hveragerði, íbúafjöldi 2778
Meðaltalsfjöldi ferðamanna innan upptökusvæðis og helstu ferðamannastaðir	Hengillssvæði, Hellisheiði, Reykajdalur.
Þekkt náttúruvá á upptökusvæði	Jarðskjálftar, snjóflóð, eldgos, hverasvæði

Hætta á samgönguslysi á landi- helstu staðir (jarðgöng, brýr, þjóðvegur 1 o.s.frv.)	Suðurlandsvegur, Hellisheiði
Hætta á samgönguslysi á sjó vegna skipaumferða	
Hætta á samgönguslysi vegna flugumferðar (flugvellir)	Sandskeið, Selfoss
Lýðheilsuvá	Heimsfaraldur, matarsýking, dýrasjúkdómar sem geta borist í menn, mengun s.s. klór, saurmengun
Lýðheilsuvá vegna hættulegra efna	

2.1.3 Heilsugsælan Selfossi

Fjöldi íbúa innan upptökusvæðis og helstu þéttbýliskjarnar	Árborgarsvæði: Selfoss, Eyrabakki og Stokkseyri, íbúafjöldi 11142
Meðaltalsfjöldi ferðamanna innan upptökusvæðis og helstu ferðamannastaðir	
Þekkt náttúruvá á upptökusvæði	Jarðskjálftar, snjóflóð, veðurofsi, flóð, gróðureldar
Hætta á samgönguslysi á landi- helstu staðir (jarðgöng, brýr, þjóðvegur 1 o.s.frv.)	Suðurlandsvegur, Þorlákshafnarvegur, stærstu byggðir sumarrbústaða á landinu
Hætta á samgönguslysi á sjó vegna skipaumferða	
Hætta á samgönguslysi vegna flugumferðar (flugvellir)	Sandskeið, Selfoss, Einkaflugvellir
Lýðheilsuvá	Heimsfaraldur, matarsýking, dýrasjúkdómar sem geta borist í menn, mengun s.s. klór, saurmengun
Lýðheilsuvá vegna hættulegra efna	

2.1.4 Heilsugæslan Laugarási

Fjöldi íbúa innan upptökusvæðis og helsu þéttbýliskjarnar	Flúðir, Árnes, Brautarolt, Borg í Grímsnesi Laugarvatn, Laugarás, íbúafjöldi 3045
Meðaltalsfjöldi ferðamanna innan upptökusvæðis og helstu ferðamannastaðir	Gullfoss, Geysir, Hveravellir, Kerlingarfjöll, Kerið, Skálholt, Hvítá, Laugavatn, Þingvellir, Lyngdalsheiði, Haukadalur,
Þekkt náttúruvá á upptökusvæði	Jarðskjálftar, snjóflóð, eldgos, hverasvæði, gróðureldar
Hætta á samgönguslysi á landi- helstu staðir (jarðgöng, brýr, þjóðvegur 1 o.s.frv.)	Biskupstungnabraut, Skeiða- og Hrunamannavegur, Biskupstungnabraut, stærstu byggðir sumarbústaða á landinu
Hætta á samgönguslysi á sjó vegna skipaumferða	Ekki sjór
Hætta á samgönguslysi vegna flugumferðar (flugvellir)	Einkaflugvellir, Flúðarflugvöllur, Hveravellir, Kerlingarfjöll
Lýðheilsuvá	Heimsfaraldur, matarsýking, dýrasjúkdómar sem geta borist í menn, mengun s.s. klór, saurmengun
Lýðheilsuvá vegna hættulegra efna	

2.1.5 Heilsugæsla Rangárbíng

Fjöldi íbúa innan upptökusvæðis og helsu þéttbýliskjarnar	Hella, Hvolsvöllur, Laugarland, Þykkvibær, Rauðalækur, íbúafjöldi 3935
Meðaltalsfjöldi ferðamanna innan upptökusvæðis og helstu ferðamannastaðir	Hrauneyjar, Fjallabaksleið syðri og niðri, Friðlanda að fjallabaki, Hekla, Eyjafjallajökull, Tindfjöll, Þórsmörk, Seljalandsfoss, Skógarfoss, Þykkvabæjarfara, Skógar
Þekkt náttúruvá á upptökusvæði	Jarðskjálftar, snjóflóð, veðurofsi, flóð, eldgos, gróðureldar
Hætta á samgönguslysi á landi- helstu staðir (jarðgöng, brýr, þjóðvegur 1 o.s.frv.)	Þjóðvegur 1, Hálendisvegir, Gunnarsholtvegur

Hætta á samgönguslysi á sjó vegna skipaumferða	Herjólfur, Landeyjarhöfn, skipaumferð á sjó
Hætta á samgönguslysi vegna flugumferðar (flugvellir)	Helluflugvöllur, Hvalsvallarflugvöllur, Einkauggvellir, Múlakotsflugvöllur, Þórsmörk, Bakka, Haukadalsflugvöllur
Lýðheilsuvá	Heimsfaraldur, matarsýking, dýrasjúkdómar sem geta borist í menn, mengun s.s. klór, saurmengun
Lýðheilsuvá vegna hættulegra efna	Ekki þekkt

2.1.6 Heilsugæslan Vík

Fjöldi íbúa innan upptökusvæðis og helstu þéttbýliskjarnar	Vík, íbúafjöldi 758
Meðaltalsfjöldi ferðamanna innan upptökusvæðis og helstu ferðamannastaðir	Reynisfjara, Dyrhóley, Reynisfjall, Sólheimasandur, Sólheimajökull, Skógar, Þakgil
Þekkt náttúruvá á upptökusvæði	Flóð, snjóflóð, veðurofsi, jarðskjálftar, eldgos, grjóthrun, skriður, sjóágangur, fljóðbylgja
Hætta á samgönguslysi á landi- helstu staðir (jarðgöng, brýr, þjóðvegur 1 o.s.frv.)	Þjóðvegur, fjallvegir
Hætta á samgönguslysi á sjó vegna skipaumferða	Skipaumferð með ströndinni
Hætta á samgönguslysi vegna flugumferðar (flugvellir)	Víkurflugvöllur, Skógarsandur, Einkaflutvellir
Lýðheilsuvá	Heimsfaraldur, matarsýking, dýrasjúkdómar sem geta borist í menn, mengun s.s. klór, saurmengun
Lýðheilsuvá vegna hættulegra efna	Gosmengun

2.1.7 Heilsugæsla Vestmanneyja

Fjöldi íbúa innan upptökusvæðis og helstu þéttbýliskjarnar	Vestmanneyjabær, íbúafjöldi 4347
Meðaltalsfjöldi ferðamanna innan upptökusvæðis og helstu ferðamannastaðir	Heimaklettur, Eldfell, Stórhöfði, Herjólfsdalur, Sprangaklettur, sjór umhverfis Heimaey
Þekkt náttúruvæðing á upptökusvæðing	Veðurofsi, jarðskjálftar, eldgos, grjóthrun, skriður, sjóágangur, flóðbylgja
Hætta á samgönguslysi á landi- helstu staðir (jarðgöng, brýr, þjóðvegur 1 o.s.frv.)	Bílslys, rútuslys
Hætta á samgönguslysi á sjó vegna skipaumferða	Herjólfur, smábátar, ferðaþjónustubátar og skemmtiferða, fiskveiðar,
Hætta á samgönguslysi vegna flugumferðar (flugvellir)	Vestmanneyjarflugvöllur
Lýðheilsuvæðing	Heimsfaraldur, matarsýking, dýrasjúkdómar sem geta borist í menn, mengun s.s. klór, saurmengun
Lýðheilsuvæðing vegna hættulegra efna	Birgðir hættulegra efna eru vistaðar innan upptökusvæðis, sem bæði geta valdið loftmegun t.d. ammoniak. Gosmengun

2.1.8 Heilsugæslan Kirkjubæjarklaustri

Fjöldi íbúa innan upptökusvæðis og helstu þéttbýliskjarnar	Kirkjubæjarklaustur, íbúafjöldi 624
Meðaltalsfjöldi ferðamanna innan upptökusvæðis og helstu ferðamannastaðir	Fjarðárgljúfur, Systrafoss, Skaftafell, Núpsvötn, Núpsvatnaskógur, Hólaskól
Þekkt náttúruvæðing á upptökusvæðing	Flóð, snjóflóð, veðurofsi, jarðskjálftar, eldgos, grjóthrun, skriður, sjóágangur, flóðbylgja
Hætta á samgönguslysi á landi- helstu staðir (jarðgöng, brýr, þjóðvegur 1 o.s.frv.)	Þjóðvegur, fjallvegir

Hætta á samgönguslysi á sjó vegna skipaumferða	Nei
Hætta á samgönguslysi vegna flugumferðar (flugvellir)	Kirkjubæjarklaustur, Freysnes,
Lýðheilsuvá	Heimsfaraldur, matarsýking, dýrasjúkdómar sem geta borist í menn, mengun s.s. klór, saurmengun
Lýðheilsuvá vegna hættulegra efna	Gosmengun,

2.1.9 Heilsugæslan Höfn

Fjöldi íbúa innan upptökusvæðis og helstu þéttbýliskjarnar	Höfn, íbúafjöldi 2418
Meðaltalsfjöldi ferðamanna innan upptökusvæðis og helstu ferðamannastaðir	Vatnajökulsþjóðgarður, Skaftafell, Jökulsárlón, Heiðarbergsjökullslón
Þekkt náttúruvá á upptökusvæði	Jarðskjálftar, snjóflóð, eldgos, hrún í hellum, íshellar
Hætta á samgönguslysi á landi- helstu staðir (jarðgöng, brýr, þjóðvegur 1 o.s.frv.)	Þjóðvegur, jarðgöng
Hætta á samgönguslysi á sjó vegna skipaumferða	Sjávarútvegur, Ósinn
Hætta á samgönguslysi vegna flugumferðar (flugvellir)	Hofnarfjarðarflugvöllur
Lýðheilsuvá	Heimsfaraldur, matarsýking, dýrasjúkdómar sem geta borist í menn, mengun s.s. klór, saurmengun
Lýðheilsuvá vegna hættulegra efna	Birgðir hættulegra efna eru vistaðar innan upptökusvæðis, Sem bæði geta valdið loft og spengihættu. Olúbirgðarðstöð, Sjárvaútvegur, Ammonía, Gosmengun

Fjöldi íbúa innan upptökusvæðis og helstu þéttbýliskjarnar	Íbúafjöldi á Suðurlandi skv. Hagstofu 11.11.2021: <u>29.735</u> Sveitarfélög þau sem þessi áætlun tekur til og íbúafjöldi þeirra (helstu þéttbýlisstaðir viðkomandi sveitarfélags í sviga fyrir aftan þar sem það á við): Ölfus (Þorlákshöfn), Hveragerði, Árborg (Selfoss, Eyrarbakki, Stokkseyri), Flóahreppur, Grímsnes- og Grafningshreppur (Borg í Grímsnesi), Bláskógabyggð (Laugarvatn, Reykholt, Laugarás), Hrunamannahreppur (Flúðir), Skeiða- og Gnúpverjahreppur (Árnes), Ásahreppur, Rangárþing ytra (Hella), Rangárþing eystra íbúar (Hvolsvöllur), Vestmanneyjar, Mýrdalshreppur (Vík í Mýrdal), Skaftárhreppur íbúar (Kirkjubæjarklaustur). Sveitarfélagið Hornafjörður (Höfn)
Meðaltalsfjöldi ferðamanna innan upptökusvæðis og helstu ferðamannastaðir	Svæðið er fjölmennasti viðkomustaður erlendra ferðamanna utan Stór-Reykjavíkursvæðisins. Geysir, Gullfoss, Þingvellir (Gullni hringurinn), Víti, Laugarvatn, Snjósleðaferðir á Langjökul, Þórsmörk, Landmannalaugar, Vík í Mýrdal/Reynisfjara. Innan jaðars áætlunar fyrir Hornafjörð, en í svipaðri eða styttri fjarlægð frá Kirkjubæjarklaustri eru Skaftafell og Jökulsárlón.

Tafla 2.2. Mannfjöldi innan upptökusvæðis heilbrigðisstofnunar og þekktar hættur

3.0 Skilgreiningar (virkjun og háskastig)

Hér er fjallað um aðdraganda virkjunar á mismunandi viðbúnaðarstigum. Áður en til virkjunar kemur þarf að kanna uppruna atviks og hugsanlegar afleiðingar. Gera þarf fyrsta áhættumat, sjá töflu 3.1 og meta hvort atvik geti verið ógn við lýðheilsu og/eða við starfsemi stofnunarinnar.

Nánar um uppruna atviks:

- Hópslys.
- Náttúruvá.
- Atvikið er af völdum eiturefna eða geislavirkra efna.
- Atvikið er af völdum baktería, veira eða annarra smitefna.
- Rofinn rekstur heilbrigðisstofnunar.
- Atvikið fellur ekki undir ofantaldar skilgreiningar.

3.1 Virkjun áætlunarinnar

Tilkynning um atburð sem kallar á virkjun stofnunarinnar skal umsvifalaust berast til **viðbragðsstjórnar HSU** til ákvörðunar um stig viðbúnaðar, þ.e. ÓVISSUSTIG, HÆTTUSTIG eða NEYÐARSTIG.

Í viðbragðsstjórn HSU sitja

framkvæmdarstjórn HSU,
vakthafandi varðstjóri sjúkraflutninga Selfossi (HSU22),
varðstjórar sjúkraflutninga í Vestmannaeyjum, Vík, Kirkjubæjarklaustir og Höfn.
yfirlæknir á bráðmóttöku Selfossi
yfirlæknar á vaktsvæðum HSU sem eru
Laugarás, Rangárþing, Vestmannaeyjar, Vík, Kirkjubæjarklaustri og Höfn.

Staðgenglar viðbragðsstjórnar eru vakthafandi sjúkraflutningamenn og vaktlæknar.

Verkefni viðbragðsstjórnar

1. Tryggja að fyrstu bjargir hafi verið boðaðar
2. Meta umfang og eðli atviks
3. Boða frekari bjargir eftir þörfum
4. Tryggja fulltrúa inn í AST og VST.

tvik	Spurningar er varða lýsingu, áhættumat og viðbrögð	Upplýsingaveitur
Lýsing á atviki Uppruni og afleiðingar Áhrif talin lítil, miðlungs eða mikil Niðurstaða áhættumats segir til um virkjun áætlunar heilbrigðisstofnunar og almannavarnastig (óvissu-, hættu- eða neyðarstig)	- Hvenær varð vart við atvik? - Er vitað hvenær atvik hófst? - Hvert er eðli atviks: Slyss, náttúruvá, rofinn rekstur, smitefni, eiturefni, geislar eða ekki vitað? - Er atvikið þekkt eða óvenjulegt? - Hver er fjöldi þolenda? - Hversu margir eru með einkenni (hlutfall barna og fullorðinna) - Eru mannlíf í hættu? Hefur orðið dauðsfall vegna atviks? - Er til meðferð? - Stærð og einkenni vettvangs? - Við slyss: Eru niðurstöður bráðaflokkunar komnar fram? - Við mengun: Getur mengun dreift yfir stórt svæði – mikil útbreiðsla? - Er þéttbýli í nágrenni vettvangs? - Við mengun, hver er alvarleiki veikinda af völdum mengunar? - Við smitefni, hver er smitstuðullinn og alvarleiki sýkingar og smithraði? - Eru áhættuhópar þekktir, t.d. börn, aldraðir? - Geta utanaðakomandi þættir haft áhrif, t.d. veðurfar? - Er þróun atviks alvarlegra en búast má við? - Eru til upplýsingar um svipað atvik á öðrum vettvangi?	Heimildir: Heilbrigðiseftirlit Heilbrigðisstarfsmenn Neyðarlínan Almannavarnir Erlendir samstarfsaðilar s.s. ECDC, EWRS
Fyrstu viðbrögð	- Hafa fyrstu ráðstafanir þegar verið gerðar á vettvangi? - Þarf að auka viðbrögð án tafar? - Hvaða starfsmenn þarf að boða? - Þarf að kalla eftir hlífðarbúnaði? - Þarf að undirbúa sýnatöku frá fólki eða umhverfi? - Þarf að efla vöktun? - Þarf að undirbúa afkvíun/einangrun? - Þarf að undirbúa samráðsfund með starfsmönnum / viðbragðsaðilum?	Heimildir: Kallað eftir upplýsingum af vettvangi.
Skilgreina eðli atviks	- <i>Við hópslyss:</i> Niðurstaða bráðaflokkunar, aðstæður á vettvangi og þjóðerni - <i>Við náttúruvá:</i> Helstu afleiðingar fyrir lýðheilsu. (Flóð, öskufall o.s.frv.) - <i>Við rofinn rekstur heilbrigðisstofnunar:</i> Vatn, rafmagn, forföll starfsmanna - <i>Við smitefni:</i> Alvarleiki, smitleið og smitstuðull, meðgöngutími, meðferð, faraldsfræðileg staða? - <i>Við smitferju:</i> Uppruni, smitleiðir, áhrif á heilsu, magn. - <i>Við eiturefni/geislavirk efni:</i> Alvarleiki, möguleikar á dreifingu meðferð, móteitur, eiturvirkni, hvarfgirni, magn? - <i>Áhrif á lýðheilsu og umhverfi:</i> Möguleg dreifing yfir landamæri? - Er atvikið óvanalegt eða óvænt sem krefst aukinnar árvekni?	Heimildir Kallað eftir upplýsingum af vettvangi IHR - Viðauki 1 IHR - Viðauki 2 Leiðbeiningar WHO um notkun IHR - Viðauka 2
Fyrsta áhættumat	- Meta þarf alvarleika atviks - lítil, miðlungs eða mikil. - Er hægt að draga úr áhrifum þess? - Hvað getur heilbrigðisstofnun tekið á móti mörgum þolendum? (HSC) - Eru nægar birgðir innan stofnunar? - Eru starfsmenn til staðar til að sinna þolendum? - Getur heilsuváin náð til fleiri einstaklinga - valdið hrinu eða faraldri? - Getur heilsuváin náð útbreiðslu innan stofnunar? - Er hægt að sótthreinsa/afmenga vettvang?	Heimildir IHR - viðauki 1 IHR - Viðauki 2 Leiðbeiningar WHO um notkun IHR - Viðauka 2
Þarf að kalla eftir frekari aðstoð? Geta áhrifin teygst sig yfir landamæri og valdið alþjóðlegri lýðheilsuógn? Ef svarið er „já“ þá þarf SVL að tilkynna atvik til WHO.	- Varðandi slyss þarf að taka tillit til niðurstöðu bráðaflokkunar, áverkamats, aldurs og þjóðernis þolenda (kalla til sendiráð). - Varðandi sýkla þarf að taka tillit til smitdreifingar og smitstuðuls (R_0). - Varðandi smitferjugeyma (vectors harbourage) þarf að skoða hvort þeir geta dreift sér innan heilbrigðisstofnunar og/eða tekið sér bólfestu. - Varðandi eiturefni og geislavirk efni þarf að taka tillit til þess hvort hægt er að hafa hemil á losuninni, losunarmagni afgangsefna, losunarleiðum og mögulegri mengun sem kann að hafa áhrif á aðliggjandi svæði. - Hvaða umhverfisáhrif?	Heimildir: IHR - Viðauki 1 IHR - Viðauki 2 Leiðbeiningar WHO um notkun IHR - Viðauka 2

Tafla 3.1. Drög að áhættumati - unnið upp úr áhættumati vegna sóttar

3.2 Flokkun almannavarnastiga

Almannavarnastig eru flokkuð eftir alvarleika, umfangi viðbúnaðar og þörf á forgangshraða viðbragðsaðila samkvæmt reglugerð nr. 650/2009. Stig alvarleika eru **óvissustig, hættustig og neyðarstig**. Áætlanir heilbrigðisstofnana taka mið af þessum stigum og stig er tilgreint við virkjun samkvæmt niðurstöðu fyrsta áhættumats um alvarleika atviks.

Til að stytta texta í kafla 8 hafa gátlistar fyrir hættustig og neyðarstig verið sameinaðir.

ÓVISSUSTIG

Upplýsingasöfnun, áhættumat

ÓVISSUSTIG, einkennist af atburðarás sem hafin er og ætla má að geti leitt til þess að öryggi fólks eða byggðar sé stefnt í hættu. Á þessu stigi hefst samráð milli viðbragðsaðila og almannavarna. Þegar upplýsingar um eðli atburðar eru óljósar skal virkja á óvissustigi þar til fram koma nægilegar upplýsingar til að ákveða um frekari virkjun viðbragðsáætlunar. Leitað er eftir frekari upplýsingum eða boðun staðfest áður en frekari viðbrögð eru ákveðin. Samhæfingarstöðin eða 112 getur beðið heilbrigðisstofnun um að virkja skv. óvissustigi.

HÆTTUSTIG

Viðbúnaður vegna hættu

HÆTTUSTIGI er lýst yfir ef upplýsingar leiða í ljós að alvarlegt slys eða önnur vá hefur orðið eða er yfirvofandi í umdæminu. Á þessu stigi er hluti eða öll starfsemi stofnunar virkjuð. Einnig getur Samhæfingarstöðin beðið heilbrigðisstofnun að virkja á hættustigi vegna hættu eða slysa í öðrum umdæmum.

NEYÐARSTIG

Neyðaraðgerðir vegna atburða/allsherjarútkall

NEYÐARSTIGI er lýst yfir vegna slyss eða annarrar vár sem þegar hefur átt sér stað. Á þessu stigi er öll starfsemi stofnunar virkjuð. Verkefni einkennast af tafarlausum aðgerðum til lífsbjargandi aðstoðar og viðleitni til að afstýra frekari slysum og varna frekara tjóni. Samhæfingastöðin getur beðið heilbrigðisstofnun um að virkja skv. neyðarstigi.

Boðun

Þegar upplýsingar berast sem gefa tilefni til að virkja áætlunina skal vakthafandi læknir eða hjúkrunarfræðingur meta ástandið og ákveða í samráði við viðbragðsstjórn heilbrigðisstofnunar, á hvaða stigi skuli unnið. Upplýsa skal starfsmenn stofnunar ásamt AST/AV-nefnd og eftir atvikum 112/SST.

Stjórnandi á hverjum tíma þarf að kalla eftir fyrstu upplýsingum samkvæmt töflu 3.1. á bls: xx

1. **Hvað gerðist?** Slys, farsótt, mengun, eitrun, geislun, náttúruvá, annað.
2. **Fjöldi** þolenda og ástand þeirra (bráðaflokkun og áverkamat).
3. **Hvar?** Staðsetning atburðar ef viðeigandi, bær, gata og þess háttar.
4. **Hver tilkynnir?** Nafn og staðsetning.
5. **Aðstæður á vettvangi.** Hættur, veðurfar, þéttbýli/strjálbýli, færð og fleira.

Afboðun ráðstafana

Um leið og ljóst er að ekki þarf allar þær bjargir sem virkjaðar eru samkvæmt áætluninni skal tafarlaust hefja afboðun.

Um leið og vakthafandi hjúkrunarfræðingur eða læknir fær tilkynningu um afboðun þá upplýsir hann VBS stofnunarinnar og starfsmenn.

Skráning í Bjargargrunn Neyðarlínunnar og boðun starfsmanna heilbrigðisstofnunar

Neyðarlínan 112 boðar þá sem skráðir eru í Bjargargrunn heilbrigðisstofnunar samkvæmt beiðni viðbragðsstjórnar hverju sinni, sjá mynd 4.1. Ábyrgðaraðili heilbrigðisstofnunar vegna skráningar í www.bjargir.is er eftirfarandi: (Nafn ábyrgðaraðila stofnunar)

Eftirfarandi starfsmenn/stöður innan (skammstöfun stofnunar) fá boð á óvissustigi:

Viðbragðsstjórn HSU sem boðar viðeigandi bjargir

Eftirfarandi starfsmenn/stöður innan (skammstöfun stofnunar) fá boð á hættustigi:

Viðbragðsstjórn HSU sem boðar viðeigandi bjargir

Eftirfarandi starfsmenn/stöður innan (skammstöfun stofnunar) fá boð á neyðarstigi:

Viðbragðsstjórn HSU sem boðar viðeigandi bjargir

4.1 Tengsl áætlana heilbrigðisstofnana við aðrar viðbragðsáætlanir

Margar áætlanir geta verið virkjaðar á sama tíma og má telja líklegt að virkjun Landsáætlunar vegna heimsfaraldurs inflúensu kalli eftir virkjun viðbragðsáætlana heilbrigðisstofnana. Við virkjun hvernar áætlunar er tekin formleg ákvörðun þar að lútandi og ábyrgð færir um leið yfir á þá aðila sem eru skráðir ábyrgðaraðilar samkvæmt hverri áætlun fyrir sig. Heilbrigðisstofnanir má virkja á öðru almannavarnastigi en aðrar einingar innan almannavarnakerfis, allt eftir eðli atburða.

Neyðaráætlanir vegna atvika af mannavöldum.

Ef um ólögmatan atburð er að ræða má virkja þessa áætlun og aðrar áætlanir lögreglu á sama tíma.

Leiðbeiningar vegna gruns um matarborinn sjúkdóm

Matarbornir sjúkdómar geta leitt til alvarlegra veikinda. Þegar grunur vaknar um matarborinn sjúkdóm þarf að staðfesta eða útiloka þann grun. Kanna þarf hvort fjöldi tilfella er hærri en gera má ráð fyrir innan ákveðinna tímamarka og útiloka aðrar hugsanlegar skýringar á aukningunni. Upplýsingaskylda eykst, meta hvort um sé að ræða matarborna sjúkdómshrinu og sóttvarnalæknir ber ábyrgð á faraldsfræðirannsókn ef þörf er á. Sóttvarnalæknir kallar saman stýrihóp þegar athugun bendir til eða hefur leitt í ljós að um sé að ræða hrinu af matarbornum sjúkdómi og samvinna eykst samkvæmt [leiðbeiningum við rannsókn á matarbornum sjúkdómum](#) sem finna má á vef Embættis landlæknis og Matvælastofnunar.

Tengsl við hópslysaáætlanir og staðbundnar áætlanir almannavarna

Avd-RLS birtir *viðbragðsáætlanir* á vef almannavarna. Allar áætlanir innihalda sama stjórnskipulag þó viðbragðsaðilum á vettvangi geti fjölgað, www.almannavarnir.is

Skráðið hér staðbundnar áætlanir sem eru í gildi innan umdæmis heilbrigðisstofnunarinnar.

[Gosórói / Eldgos á Reykjanesi](#)

[Eldgos - Vatnajökull - Suðurland](#)

[Eldgos - Eyjafjallajökull](#)

[ELDGOS - HEKLA](#)

[Eldgos - Mýrdalsjökli - Katla](#)

[Eldgos – Öräfajökull](#)

[Eldgos í Vestmannaeyjum](#)

[Eldgos Reykjanesi](#)

[Flugslys – Bakkaflogvöllur](#)

[Flugslys - Egilsstaðir](#)

[Flugslys - Hornafjörður](#)

[Flugslys – Vestmannaeyjar](#)

[Hópslys Suðurlandi](#)

[Slys við sjó og vötn Suðurlandi \(Reynisfjara\)](#)

[Viðbragðsáætlun vegna sjóslysa - Herjólfur og önnur farþegaskip](#)

Tengsl við viðbragðsáætlanir sóttvarna

Sóttvarnalæknir virkjar viðbragðsáætlanir sóttvarna og innihalda þær sama stjórnskipulag og viðbragðsáætlanir hópslysa. [Sóttvarnaáætlanir](#) eru vistaðar á vef Embættis landlæknis (EL).

Skráið hér staðbundnar áætlanir sem eru í gildi innan umdæmis heilbrigðisstofnunarinnar.

Viðbragðsáætlun sóttvarna- hafnir og skip

Heimsfaraldur - Landsáætlun

Tengsl við áætlanir vegna bráðamengunar:

Ef bráðamengun er talin valda lýðheilsuógn þá er hlutaðeigandi áætlun vegna bráðamengunar virkjuð og getur það kallað eftir virkjun viðbragðsáætlunar heilbrigðisstofnunar. [Áætlanir vegna bráðamengunar](#) eru vistaðar á vef Umhverfisstofnunar (UST).

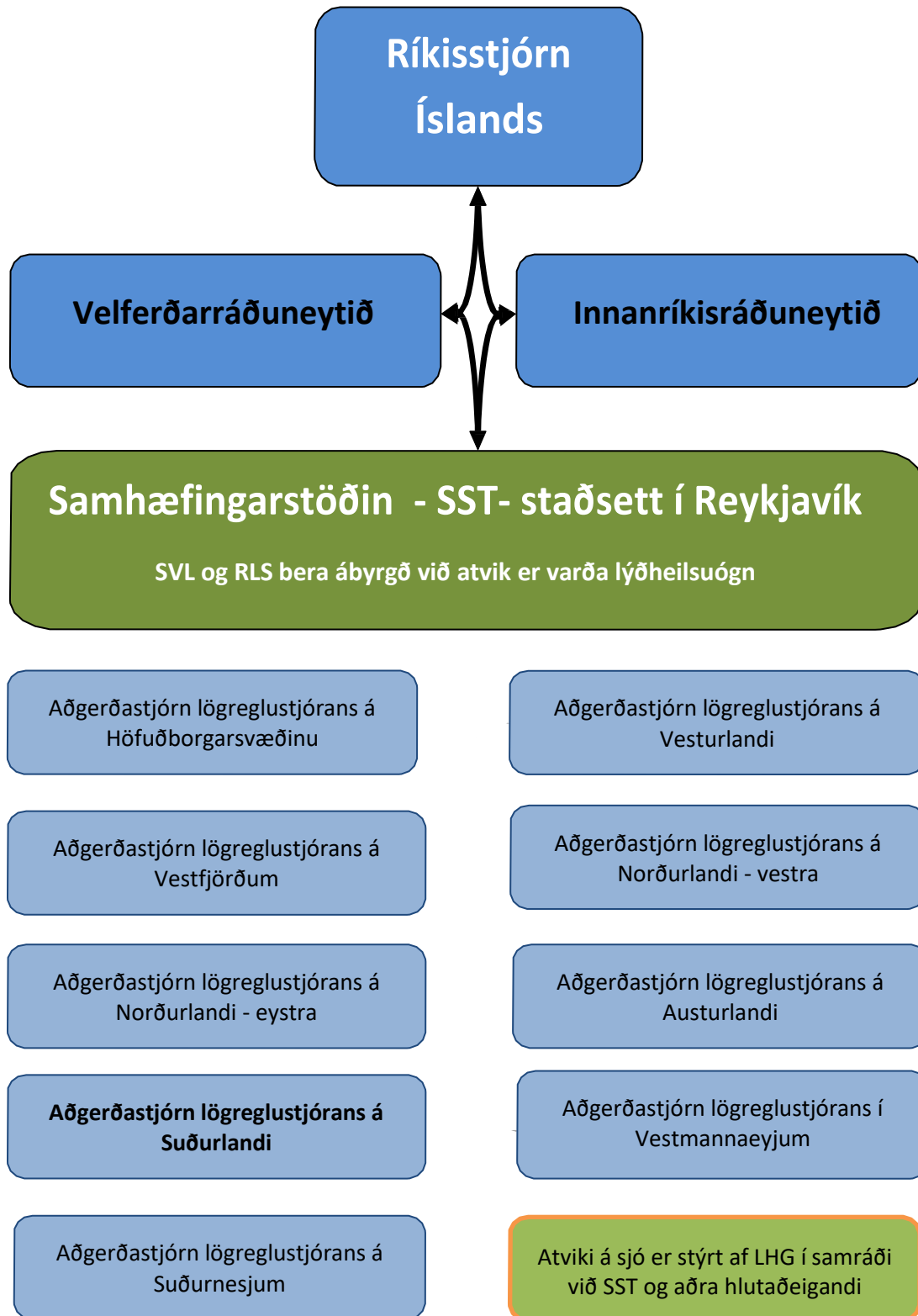
Landsáætlun CBRNE-Lýðheilsa

Gasmengun á Höfn í Hornafirði

Gasmengun í lögr.umdæmi Selfoss

Gasmengun í lögr.umdæmi Vestmannaeyjum

5.0 Stjórnkerfi

Mynd 5.1 Boðleiðir og stjórnkerfi í almannavarnaástandi, ógn er varðar lýðheilsu

5.1 Grunneiningar, hlutverk og tengingar stjórnkerfisins

Almannavarna- og öryggismálaráð

Stefna stjórnvalda í almannavarna- og öryggismálum er mörkuð af almannavarna- og öryggismálaráði til þriggja ára í senn. Í almannavarna- og öryggismálastefnu stjórnvalda er gert grein fyrir ástandi og horfum í almannavarna- og öryggismálum í landinu, fjallað um áhersluatriði varðandi skipulag almannavarna- og öryggismála, forvarnastarf, nauðsynlega samhæfingu á efni viðbragðsáætlana og starfsemi opinberra stofnana á því sviði, nauðsynlegar birgðir til þess að tryggja lífsafkomu þjóðarinnar á hættutímum, endurreisn eftir hamfarir og aðrar aðgerðir sem ráðið telur nauðsynlegar.

Í almannavarna- og öryggismálaráði eiga sæti sá ráðherra sem fer með málefni almannavarna- og öryggismálaráðs, sem jafnframt er formaður þess, ráðherra er fer með málefni almannöryggis, ráðherra er fer með málefni mengunarvarna, ráðherra er fer með heilbrigðismál, ráðherra er fer með orkumál og ráðherra er fer með varnarmál og samskipti við önnur ríki.

Þar að auki er þeim ráðherra er fer með málefni almannavarna- og öryggismálaráðs heimilt að kveðja allt að tvo ráðherra til setu í ráðinu í senn vegna sérstakra mála.

Einnig eiga ráðuneytisstjórar þeirra ráðuneyta sem fara með málaflokka samkvæmt 2. mgr. sæti í almannavarna- og öryggismálaráði.

Þá eiga einnig sæti í ráðinu:

1. Ríkislögreglustjóri, forstjóri Landhelgisgæslu Íslands, forstjóri Pósts- og fjarskiptastofnunar, forstjóri Samgöngustofu og forstjóri Vegagerðarinnar.
2. Veðurstofustjóri, forstjóri Mannvirkjastofnunar og forstjóri Umhverfisstofnunar.
3. Landlæknir, sóttvarnalæknir og forstjóri Geislavarna ríkisins.
4. Orkumálastjóri og forstjóri Landsnets.
5. Fulltrúi Slysavarnafélagsins Landsbjargar.
6. Fulltrúi Rauða krossins á Íslandi.
7. Fulltrúi samræmdrar neyðarsvörunar.

Að auki skipar sá ráðherra er fer með málefni almannavarna- og öryggismálaráðs tvo fulltrúa til setu í ráðinu samkvæmt tilnefningu Sambands íslenskra sveitarfélaga.

Samband íslenskra sveitarfélaga

Samband íslenskra sveitarfélaga er sameiginlegur málsvári sveitarfélaga í landinu. Sveitarstjórnir fara með almannavarnir í héraði í samvinnu við ríkisvaldið. Sveitarfélögin reka heilbrigðiseftirlit skv. ákvæðum laga nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir. Heilbrigðiseftirlitssvæðin eru 10 talsins og hver heilbrigðisnefnd vinnur fyrir fleiri sveitarfélög, nema að heilbrigðisnefnd Reykjavíkur vinnur eingöngu fyrir Reykjavíkurborg. Heilbrigðisnefndir hafa með sér samstarf á vettvangi Samtaka heilbrigðiseftirlitssvæða á Íslandi.

Rekstur slökkviliða er einnig á forræði sveitarfélaga. Atvinnuslökkvilið eru fjögur og hjá þeim er sólarhringsvakt. Þau eru staðsett á Suðurnesjum, á Akureyri, í Fjarðabyggð og á höfuðborgarsvæðinu. Þau sinna meðal annars viðbúnaði við mengunaróhöppum á landi, atvinnuslökkvilið geta ekki yfirtekið hlutverk annarra slökkviliða nema um það sé gerður skriflegur samningur.

5.2 Skipulag almannavarna

Ríkislögreglustjóri annast málefni almannavarna í umboði dómsmálaráðherra og starfrækir almannavarnadeild, sem vinnur að verkefnum á sviði almannavarna, en ríkið fer með almannavarnir á landinu öllu, hvort heldur sem er á landi, í lofti eða á sjó. Ríkislögreglustjóri hefur umsjón með að ráðstafanir séu gerðar í samræmi við stefnu stjórnvalda í almannavarna- og öryggismálum í samræmi við lög um almannavarnir nr. 82/2008. Samkvæmt 11. grein sömu laga er það hlutverk lögreglustjóra að fara með stjórn almannavarna þegar almannavarnaástand ríkir, hver í sínu umdæmi og skulu þeir starfa með almannavarnanefndum sem sveitarstjórnir skipa. Landinu er skipt upp í níu lögregluumdæmi samkvæmt reglugerð nr. 1150/2014.

Samhæfingarstöðin (SST) SVL og avd-RLS eru stjórnendur SST ef atvik er á landi en samhæfing á sjó er á ábyrgð LHG. Verkefni SST eru að halda uppi virku sambandi við AST umdæma, skipuleggja stuðning, útvega bjargir samkvæmt beiðni og stýra heildarsamhæfingu. SST myndar samband við þær ríkisstofnanir sem veita aðstoð, heilbrigðisstofnanir og erlendar stofnanir. SST virkjar samráðshóp áfallahjálpar. SST vinnur samkvæmt SÁBF verkþáttaskipuriti.			
Aðgerðastjórnir (AST) Lögreglustjóri er aðgerðastjóri innan umdæmis. Hann og umdæmis-/svæðislæknir sóttvarna eru aðgerðastjórnendur við atvik sem talin eru geta valdið lýðheilsuógn. Verkefni AST eru stjórn, samhæfing, upplýsingaöflun og upplýsingamiðlun. Stuðningur við vettvangsstjóra. AST tryggir hnökralaus samskipti við alla hlutaðeigandi. AST vinnur samkvæmt SÁBF verkþáttaskipuriti. AST aflar bjarga innan umdæmis og skipuleggur flutning slasaðra/sjúkra innan umdæmis.			
Vettvangsstjórn (VST) Stjórn og samhæfing á vettvangi samkvæmt verkþáttaskipuritinu SÁBF. Vettvangsstjóri er tilnefndur af lögreglustjóra. VST sinnir upplýsingamiðlun til AST og er bakland fyrir verkþáttastjóra. Kallar eftir nauðsynlegum björgum á vettvang. VST tryggir hnökralaus samskipti/fjarskipti við alla aðila innan skilgreinds vettvangs.			
Verkþáttastjórar Stýra og samhæfa verkþætti á vettvangi í samvinnu við VST.			
Aðhlynningarstjóri Heilbrigðisstofnun tilnefnir	Gæslustjóri Lögreglustjóri umdæmis tilnefnir	Flutningastjóri Svæðisstjórn SL/ Sjúkraflutningar tilnefna	Björgunarstjóri - SÓTT Slökkviliðsstjóri sveitarfélags tilnefnir

Tafla 5.1 Skipulag almannavarna, SST, AST og VST. Verkefni á hverju stjórnstigi

5.3 Verkpáttastjórar

Á hverju starfssvæði og við hvern verkpátt starfa margir viðbragðsaðilar. Verkpáttastjórar eru millistjórnendur sem stýra og samhæfa verkpætti á vettvangi í umboði vettvangsstjóra.

Verkpáttastjórar	Aðilar sem skipa verkpáttastjóra	Vinnusvæði
Aðhlynningarstjóri	Viðbragðsstjórn heilbrigðisstofnunar	Við söfnunarsvæði SSS
Gæslustjóri	Lögregla umdæmis	Hreyfanlegur
Flutningastjóri	Svæðisstjórn björgunarsveita	Hreyfanlegur
Björgunarstjóri SÓTT	Fulltrúi slökkviliðs	Hreyfanlegur

Fyrstu verk allra verkpáttastjóra eru að:

- Hafa samband við VST og fá fyrirmæli.
- Fá yfirsýn yfir bjargir (mannskap og tæki) sem eru til reiðu.
- Kalla eftir frekari björgum ef á þarf að halda.
- Skipa undirstjórnendur og miðla verkefnum.
- Ítreka grundvallarsmitgát og kalla eftir leiðbeiningum frá SVL ef um er að ræða atvik af völdum baktería, veira, smitsjúkdóma, smitefna, eiturefna eða af óþekktum orsökum.

Aðhlynningarstjóri (AHS) stjórnar og samhæfir þjónustu við þolendur

Helstu verkefni:

- Undirbúa og bera ábyrgð á uppsetningu og starfsemi SSS.
- Setja upp starfsstöðvar innan SSS (áhættumat, rautt svæði, gult svæði, grænt svæði).
- Bera ábyrgð á áverkamati og umönnun slasaðra/sjúkra.
- Hafa umsjón með skráningu.
- Tryggja fjarskipti við fulltrúa heilbrigðismála í AST og SST.
- Tryggja fjarskipti/samskipti við viðbragðsstjórn (VBS) heilbrigðisstofnunar.

Gæslustjóri stjórnar og samhæfir umferðarstjórn á vettvangi og verndun og gæslu allra starfssvæða á vettvangi. Ber ábyrgð á lokun svæðis, talningu þolenda, akstursskipulagi og SSL. Nánar í [Handbók - heilbrigðisþjónustan og almannavarnir](#).

Flutningastjóri stjórnar og samhæfir starfsemi á móttökustað, biðsvæðum og nýtingu flutningatækja. Hann hefur umsjón með framkvæmd sjúkraflutninga. Nánar í [Handbók - heilbrigðisþjónustan og almannavarnir](#).

Björgunarstjóri stýrir viðbrögðum í innri lokun og bráðaflokkun þolenda. Innan verkpáttarins starfar heilbrigðisstarfsfólk, lögregla og slökkviliðsmenn. Tryggir öryggi viðbragðsaðila og þolenda. Ber ábyrgð á hreinsun og sóttahreinsun. Nánar í [Handbók - heilbrigðisþjónustan og almannavarnir](#).

5.4 Stjórnskipulag heilbrigðisstofnana innan skipulags almannavarna

Þegar almannavarnakerfið er virkjað er mikilvægt að fylgja stjórnskipulagi almannavarna og nota samskiptaleiðir samkvæmt skráðu skipulagi. Frekari upplýsingar má finna í [Handbók - heilbrigðisþjónustan og almannavarnir](#)

Viðbragðsstjórn heilbrigðisstofnunar (VBS)

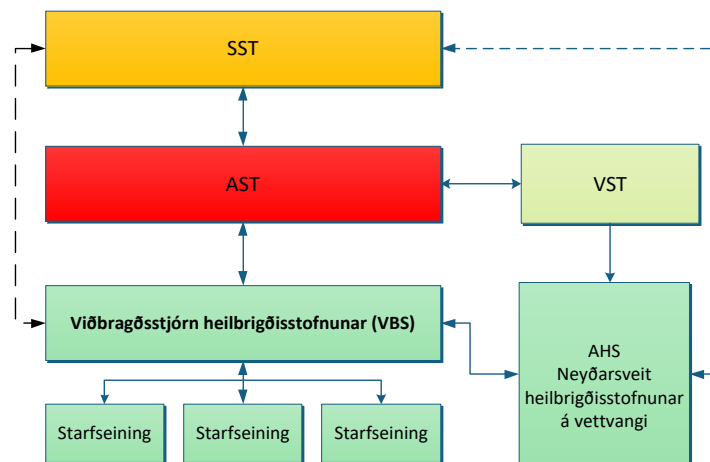
Forstjóri skipar VBS sem ber ábyrgð á viðbragðsáætluninni. Helstu verkefni eru að skipuleggja viðbúnað og hafa yfirsýn yfir starfsemi, stýra og samhæfa aðgerðir innan stofnunarinnar og eiga samstarf við aðra viðbragðsaðila. Sendir neyðarsveit heilbrigðisstofnunar á vettvang ef þess er óskað og skipar AHS sem stýrir heilbrigðisþjónustu á vettvangi. VBS upplýsir AST og SST um framvindu og tryggir samskipti við AHS á vettvangi. Forstjóri/staðgengill hans er formaður VBS. Mynd 5.2. lýsir staðsetningu viðbragðsstjórnar innan skipulags almannavarna.

Aðsetur VBS: Aðgerðarstjórn (AST) / Skrifstofur HSU

Skipan VBS og staðgenglar:

Í viðbragðsstjórn HSU sitja framkvæmdarstjórn HSU, vakthafandi varðstjóri sjúkraflutninga Selfossi (HSU22), varðstjórar sjúkraflutninga í Vestmannaeyjum, Vík, Kirkjubæjarklaustir og Höfn. Einnig sitja í stjórninni yfirlæknir á bráðmóttöku Selfossi sem og yfirlæknar á vaktsvæðum HSU sem eru Laugarás, Rangárþing, Vestmannaeyjar, Vík, Kirkjubæjarklaustri og Höfn.

Staðgenglar viðbragðsstjórnar eru vakthafandi sjúkraflutningamenn og vaktlæknar.

Mynd 5.2. Staðsetning VBS innan skipulags almannavarna

Gátlisti VBS vegna fjölmiðlasamskipta:

- ☐ Senda skal út fréttatilkynningu eins fljótt og auðið er til fjölmiðla í samráði við AST umdæmis.
- ☐ Tilnefna skal einn tengilið við fjölmiðla úr VBS.
- ☐ Ákvarða skal fasta reglubundna tíma til að senda út upplýsingar um gang mála.
- ☐ Ef nauðsyn krefur skal ákvarða stað innan heilbrigðisstofnunar þar sem fjölmiðlafólk getur komið og fengið upplýsingar um gang mála.
- ☐ Fylgjast með fréttum í fjölmiðlum frá atvikinu.

5.5 Stjórnskipulag vegna sóttvarna

Sóttvarnalæknir

Við Embætti landlæknis starfar sóttvarnalæknir sem ber ábyrgð á sóttvörnum í landinu samkvæmt lögum nr. 19/1997 undir yfirstjórn ráðherra. Hann skipuleggur og samræmir sóttvarnir og ónæmisaðgerðir um land allt, m.a. með útgáfu leiðbeininga. Ef tilkynningar til sóttvarnalæknis um yfirvofandi smitsjúkdóm eða aðra lýðheilsuógn skal hann þegar í stað gera heilbrigðisráðherra viðvart. Ráðherra ákveður að tillögu sóttvarnalæknis hvort grípa skuli til opinberra sóttvarnaráðstafana, svo sem ónæmisaðgerða, einangrunar smitaðra, sóttthreinsunar, afkvíunar byggðarlaga eða landsins alls og takmörkunar á ferðafrelsi. Sóttvarnalæknir getur beitt slíkum vörnum til bráðabirgða án þess að leita heimildar fyrirfram, en hann skal upplýsa ráðherra jafnskjótt um ráðstafanir sínar. Heilbrigðisráðherra skipar sjö manna ráð, **sóttvarnaráð**, til fjögurra ára í senn. Sóttvarnalæknir er landstengiliður (*National Focal Point*) við Alþjóðaheilbrigðismálastofnunina og sem slíkur fær hann upplýsingar frá WHO ef hætta er á að lýðheilsuógnir af einhverjum toga séu yfirvofandi og ber honum að miðla þeim upplýsingum til þeirra stofnana sem við á. Á sama hátt miðlar hann upplýsingum um heilsufarsógnir sem verða á eða við Ísland sem geta haft áhrif á lýðheilsu á milli landa. Tímamörk eru á þessum tilkynningum.

Tímamörk vegna tilkynningar á atviki:

1. 24 klst. eru gefnar til að meta atvik eftir að ríkisstjórn Íslands hefur verið gert viðvart.
2. 24 klst. eru gefnar til að tilkynna um mögulega lýðheilsuógn ef það er talið nauðsynlegt.
3. 24 klst. eru gefnar til að tilkynna hugsanlega alþjóða lýðheilsuógn utan við eigin landamæri.

Tímamörk viðbragða við beiðnum/ábendingum Alþjóðaheilbrigðismálastofnunarinnar (WHO):

1. 24 klst. eru gefnar til að staðfesta móttöku á beiðni frá WHO.
2. 24 klst. eru gefnar til að safna lýðheilsuupplýsingum sem WHO óskar eftir.
3. 24 klst. eru gefnar til að ná samkomulagi við yfirmann WHO um hvort atvik sé alþjóðleg lýðheilsuógn áður en það er sent áfram til bráðanefndar IHR, sem metur stöðu atviksins.

Umdæmislæknar sóttvarna

Samkvæmt ákvörðun heilbrigðisráðherra (reglugerð nr. 387/2015) er Íslandi skipt upp í sjö sóttvarnaumdæmi. Ráðherra tilnefni yfirlækna heilsugæslustöðva samkvæmt tillögu sóttvarnalæknis sem skulu vera ábyrgir fyrir sóttvörnum í sínu sóttvarnaumdæmi undir stjórn sóttvarnalæknis og nefnast þeir *umdæmislæknar sóttvarna*. Ber hann ábyrgð á framkvæmd sóttvarna í umdæminu í samvinnu við lögreglustjóra umdæmisins. Heimilt er samkvæmt sömu reglugerð að tilnefna fleiri en einn yfirlækni í hverju sóttvarnaumdæmi til að sinna sóttvörnum í samvinnu við lögreglustjóra svæða og nefnast þeir *svæðislæknar sóttvarna*. Þetta er gert í þeim tilgangi að aðlaga stjórnskipulag sóttvarna við lögregluumdæmi landsins sem eru níu talsins. Umdæmis- og svæðislæknar njóta aðstoðar lögregluþyrvalda við framkvæmd sóttvarna.

Stjórnskipuð samstarfsnefnd um sóttvarnir

Heilbrigðisráðherra skipar samstarfsnefnd um sóttvarnir (SSUS), en nefndin aflar nauðsynlegra gagna og hefur yfirumsjón með nauðsynlegum aðgerðum til að meta og uppræta smithættu eða hættu sem stafar af dýrum, matvælum, starfsemi, vatni, skolplögnum, loftræstingu eða öðru sem getur dreift smitnæmum sjúkdómsvöldum, eiturefnum eða geislavirkum efnum sem ógna lýðheilsu. Í nefndinni sitja sóttvarnalæknir sem formaður, fulltrúar Matvælastofnunar (MAST), Geislavarna ríkisins (GR) og Umhverfisstofnunar (UST). Nefndin gefur þeim sem hafa eftirlit með dýrum, matvælum og umhverfi fyrirmæli um að grípa án tafar til nauðsynlegra aðgerða til að uppræta hættu af völdum smits, eiturefna eða geislavirkra efna.

5.6 Fjölmiðlar

Vönduð upplýsingamiðlun er mikilvæg þegar aðstæður skapast sem hugsanlega ógna lýðheilsu. Upplýsingum skal miðlað á skýran og markvissan hátt af ábyrgum aðilum. Atvik getur varðað fáa en atvik getur verið það stórt að allt samfélagið bíður skaða. Óvönduð upplýsingamiðlun getur kallað fram óþarfa skelfingu. Viðbragðsaðilar eru hvattir til að gera eigin áætlun um fjölmiðlasamkipti og notkun samfélagsmiðla þegar hætta steðjar að. **Áætlunin getur verið í formi gátlista þar sem fram komi: Einkunnarorð, ábyrgð, skilgreindir upplýsingafulltrúar, helstu verkefni og verkaskipting, tenglalisti með nöfnum, símanúmerum og netföngum viðbragðsaðila, aðferðir til miðlunar á upplýsingum.** Norsk almannavarnayfirvöld hafa gefið út vandaðan leiðarvísi er varðar upplýsingamiðlun í hamförum og er hann að finna hér: [Risiko- og krisekommunikasjon, 2014](#).

Meginstarfseiningar sem koma að samskiptum við fjölmiðla er varðar upplýsingamiðlun þegar lýðheilsuógn steðjar eru Samhæfingarstöðin og aðgerðastjórnir umdæma í samvinnu við aðra sem málið varðar.

Upplýsinga- og fjölmiðlateymi ríkislögreglustjóra er starfrækt við Samhæfingarstöð almannavarna (SST) þegar þess er talin þörf og tekur stjórn SST ákvörðun um boðun fjölmiðlateymis. Hlutverk teymisins er að koma á framfæri upplýsingum til fjölmiðla, viðbragðsaðila og til almennings. Fjölmiðlateymi SST gerir tillögu að áætlun vegna upplýsingamiðlunar.

Við hvert atvik þarf að skilgreina hóp sem mikilvægt er að upplýsingar nái til (Dæmi: Aldraðir, barnafjölskyldur, ferðamenn, íbúar ákveðins svæðis) og finna bestu leið til að miðla upplýsingum (Dæmi: Vefur, sjónvarp, útvarp, dagblöð, samfélagsmiðlar, tölvupóstur, bæklingar). Að lokum þarf að kanna hvort einhver tími sólarhrings sé betri en annar til að koma upplýsingum á framfæri (Dæmi: Kvöldfréttir sjónvarps). Fjórar meginreglur viðbúnaðar gilda um fjölmiðlasamskipti, sjá orðskýringar á bls. xx.

Ef þörf er talin þar á, er fjölmiðlasetur starfrækt í nágrenni vettvangs undir stjórn almannavarna.

Við fréttáflutning skal sérstaklega hugað að hópum og einstaklingum sem ekki eiga auðvelt með að nálgast upplýsingar. Sjá nánar í [stefnu almannavarna – öryggismálaráðs ríkisins 2015-2017](#).

5.7 Fjölmiðlatengill heilbrigðisstofnunar

Viðbragðsstjórn heilbrigðisstofnunar skipar fjölmiðlatengil ef þörf er talin þar á og sinnir hann upplýsingamiðlun til almennings og til þolenda af völdum atviks í samstarfi við AST umdæmis og SST hafi almannavarnaástandi verið lýst yfir.

Helstu upplýsingar sem fjölmiðlatengill VBS þarf að hafa í huga við:

- *Hópslys:* Fjöldi slasaðra, ástand og horfur, miðla upplýsingum um söfnunarsvæði aðstandenda og hvar aðstandendur geta nálgast frekari upplýsingar.
- *Sjúkdómsfaraldur:* Leiðbeiningar og fyrirmæli samkvæmt beiðni SVL er varðar einkenni og hvað ber að varast, hætta á smiti, smitleiðir, sóttkví og leiðir til að nálgast frekari upplýsingar. Efni frá SVL er vistað á www.covid.is og www.landlaeknir.is
- *Mengun, eitrun, náttúruvá og atvik af óþekktum uppruna:* Leiðbeiningar og fyrirmæli samkvæmt beiðni SVL og AST er varðar einkenni, hvað ber að varast og leiðir til að nálgast frekari upplýsingar. Efni frá SVL er vistað á www.landlaeknir.is

5.8 Sálrænn stuðningur og áfallahjálpar

Rauði krossinn hefur umsjón með áfallahjálpar í skipulagi almannavarna á Íslandi í umboði samstarfsaðila og samkvæmt samkomulagi við ríkislögreglustjóra um hjálparlið almannavarna.

- Sálrænn stuðningur er sérhæfð þjónusta við fólk sem lendir í áföllum og byggir á viðurkenndum aðferðum til að bregðast við bráðum áfallastreituviðbrögðum og beinist að því að draga úr uppnámi og stuðla þannig að betri aðlögun eftir áfallið.
- Sálrænn stuðningur er afmarkaður, tímabundinn og með áherslu á forvarnir og mat á þörf fyrir frekari eftirfylgd. Þjónustan miðast við þroska og aldur hvers og eins og hefur svigrúm til að laga aðstoðina að mismunandi menningarheimum.
- Hugtakið áfall er hér notað yfir hættu sem ógnar lífi, limum eða viðurværi fólks sem og reynslu þeirra sem verða vitni að ofbeldi, líkamsáverkum eða dauða. Sálrænn stuðningur í skipulagi almannavarna er veittur af fagfólki og sérþjálfuðum sjálfboðaliðum.

Rauði krossinn á Íslandi hefur gefið út [bækling](#) á mörgum tungumálum er varðar sálrænan stuðning, viðbrögð og bjargir.

Samráðshópur áfallahjálpar innan SST

Samráðshópur áfallahjálpar innan SST er virkjaður þegar ástæða þykir til og fulltrúi Rauða krossins boðar fundi hópsins. Hlutverk hópsins er meðal annars:

- Að móta stefnu og gæta þess að besta þekking og úrlausnir á sviði áfallahjálpar endurspeglast í skipulagi áfallahjálpar á hverjum tíma.
- Að útbúa sérstaka gátlista fyrir samráðshópa í lögregluumdæmum.
- Að vinna með samráðshópum áfallahjálpar í lögregluumdæmum.

Samráðshópur áfallahjálpar innan sóttvarna- og lögregluumdæma

Samráðshópur áfallahjálpar í umdæmi er kallaður saman þegar tilefni þykir og fulltrúi Rauða krossins boðar fundi hópsins en allar einingar/stofnanir sem eiga fulltrúa í hópnum geta óskað eftir fundi. VBS heilbrigðisstofnunar tilnefnir fulltrúa stofnunarinnar til setu í hópnum.

Hlutverk samráðshópa áfallahjálpar innan umdæmis er meðal annars:

- Að stuðla að því að besta þekking og úrlausnir á sviði áfallahjálpar séu til staðar í umdæminu á hverjum tíma.
- Að sinna samhæfingu á sviði áfallahjálpar þegar almannavarnaástand ríkir.
- Að fylgja eftir verklagi samkvæmt gátlistum sem unnir eru af samráðshópi áfallahjálpar í SST.

Samráðshópur áfallahjálpar í umdæmi starfar með AST umdæmis og í samráði við samráðshóp áfallahjálpar innan SST. Heilbrigðisstofnun getur leitað til samráðshóps í umdæmi varðandi aðstoð við sálrænan stuðning til aðstandenda eða annarra þolenda.

Sálræn aðstoð fyrir viðbragðsaðila HSU

Mikilvægi sálrænnar aðstoðar fyrir viðbragðsaðila er vel þekkt, verkefni þeirra geta verið verulega streituvaldandi. Til þess að einstaklingar innan viðbragðsaðila svæðisins geti vaxið og dafnað í starfi og

leyst krefjandi verkefni þegar á reynir er mikilvægt að stuðningur og úrvinnsla sé góð. HSU hefur haldið utan um sálræna aðstoð við viðbragðsaðila í kjölfar erfiðra bráðatilvika og mun gera svo áfram.

Þessi aðstoð getur falið í sér:

- Félagastuðningur
- Stuttur viðrunarfundur í lok bráðatilviks
- Gefinn tími til tilfinningalegrar úrvinnslu einstaklingsins
- Annar viðrunarfundur 2-3 dögum eftir atburð ef þurfa þykir
- Fræðsla um sálræn og líkamleg viðbrögð og upplýsingar um úrræði við því
- Mat á alvarleika, áhættuþáttum og þörf fyrir frekari eftirfylgni

6.0 Starfssvæði innan stofnunar og lágmarksmönnun

Starfssvæði innan stofnunar og lágmarksmönnun má sjá töflu 2.1

6.1 Lágmarksmönnun stofnunar

Lágmarksmönnun stofnunarinnar má sjá í töflu 2.1 undir vaktþjónustu.

6.2 Talning/skráning þolenda

Ef þolendur eru margir, þá er notast við kerfi **bráðaflokkunar** en bráðaflokkunatöskur eru staðsettar í farartækjum viðbragðsaðila. Bráðaflokkun gefur yfirsýn yfir fjölda þolenda og ástand þeirra.

Svæði	Skráning
Vettvangur	Bráðaflokkun framkvæmd af viðbragðsaðilum og fyrstu upplýsingum um ástand þolenda á vettvangi og fjölda miðlað til VST.
SSS/SSÚ	Þar fer fram áverkamat/fyrsta mat og þar fer fram talning á þolendum. Niðurstaða bráðaflokkunar gefur fyrstu yfirsýn yfir fjölda og ástand þolenda á vettvangi. Á SSS/SSÚ eru þolendur taldir við komu og við brottför af söfnunarsvæðinu. Við brottför af vettvangi er afrifa áverkamats afhent gæslustjóra á SSS/SSÚ.
SSL	Þar fer fram talning og skráning á látnum.
VST	Það er hlutverk VST að vinna úr skráningu og tryggja að staðsetning allra þolenda sé þekkt að aðgerð lokinni.

Tafla 6.2 Skráning/talning samkvæmt bráðaflokkun innan skipulags almannavarna

7.0 Vöktun, áhættumat, yfirlit yfir viðbrögð og búnað

Í þessari áætlun er áhættumat/hætta skilgreind samkvæmt þessum lista:

- Hópslys.
- Náttúruvá.
- Atvik af völdum eitrunar eða geislavirkni.
- Atvik af völdum baktería, veira eða annarra smitefna.
- Rofinn rekstur heilbrigðisstofnunar.
- Atvikið fellur ekki undir ofantaldar skilgreiningar.

7.1 Hópslys

Hópslys verða þegar síst skyldi og almennur viðbúnaður heilbrigðisstofnunar gildir fyrir hópslys. Í töflu 2.1 koma fram upplýsingar um þekktar hættur á upptökusvæði HSU. Hópslysaæfingar eru haldnar á ca 2ja ára fresti. ÍSAVIA heldur flugslysaæfingu á Hornafjarðarflugvelli og Vestmannaeyjaflugvelli á 4ra ára fresti, var síðast haldin 2021 í Vestmannaeyjum.

Neyðarlínan (112) móttækur tilkynningu um hópslys, aflar fyrstu upplýsinga og boðar því næst samkvæmt fyrirliggjandi boðunarskrám. Hver heilbrigðisstofnun er ábyrg fyrir viðbúnaði vegna hugsanlegra hópslysa á upptökusvæði stofnunarinnar og metur eigin afkastagetu (HTC), þá stund þegar slysið er.

7.2 Náttúruvá

Veðurstofa Íslands ber ábyrgð á vöktun vegna náttúruvá, birtir upplýsingar á www.vedur.is og gefur út aðvaranir ef aukin hættu er talin vera á ferð. Sóttvarnalæknir (SVL) ber ábyrgð á áhættumati við náttúruvá sem fellur samkvæmt lögum um sóttvarnir undir óvænta aburði sem geta valdið lýðheilsuógn. Hann ber ábyrgð á framkvæmd fyrsta áhættumats (sjá töflu 3.1) í samvinnu við hlutaðeigandi umd/svæ-SVL og niðurstaða þess mótar fyrstu viðbrögð. Viðbrögð við náttúruvá fara eftir eðli atviks og hópslys getur verið ein afleiðing af náttúruvá eins og þekkt er eftir stóran jarðskjálfta. Öskufall er þekkt náttúruvá eftir gos í Eyjafjallajökli árið 2010 og í Grímsvötnum árið 2011. Sóttvarnalæknir og samstarfsaðilar hafa gefið út [leiðbeiningar til almenninga er varða hættu á heilsutjóni vegna gosösku](#). Þegar öskufall er yfirvofandi á upptökusvæði heilbrigðisstofnunar eru þessum leiðbeiningum komið á framfæri.

Í kafla 2.2 á koma fram upplýsingar um þekkta náttúruvá á upptökusvæði HSU.

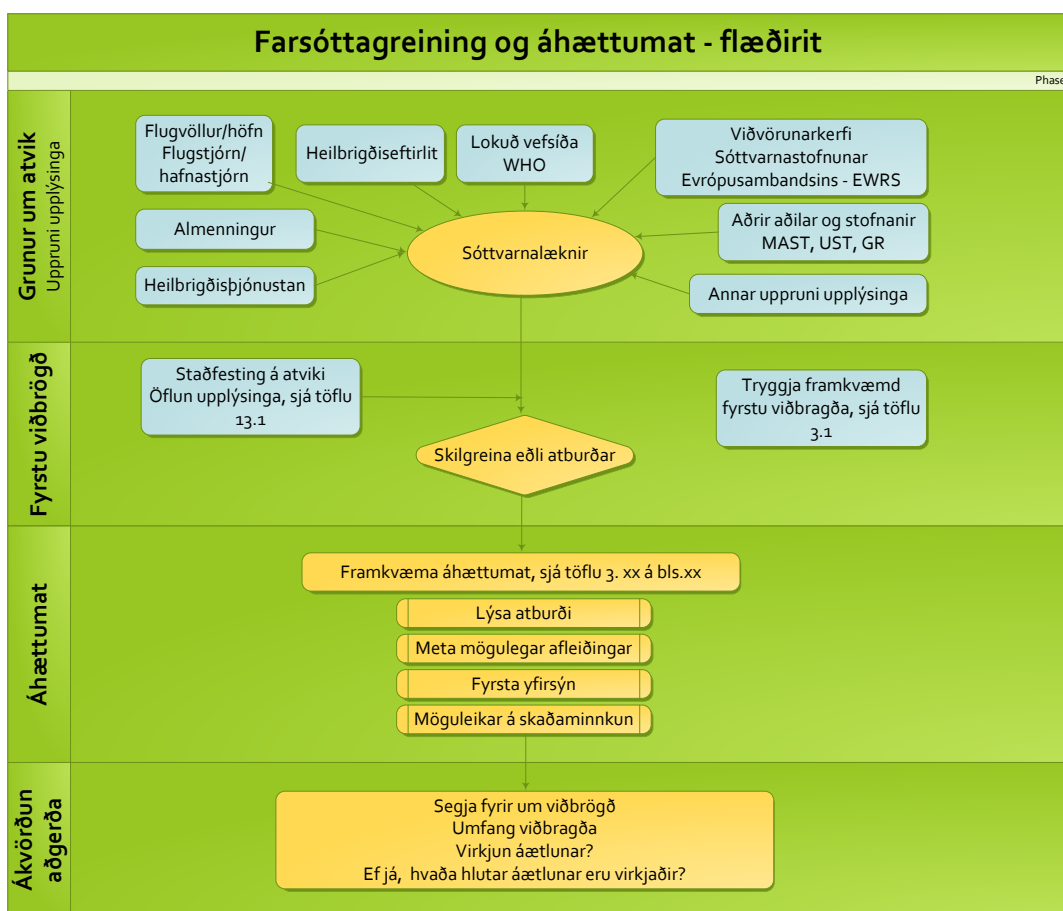
7.3 Bakteríur, veirur, önnur smitefni, eitrun eða geislavirkni

Sóttvarnalæknir (SVL) ber ábyrgð á vöktun og greiningu smitsjúkdóma og heilsufarslegum áhrifum eitrun og geislavirkra efna. Fyrstu upplýsingar um atvik geta borist eftir mörgum leiðum til sóttvarnalæknis, en hann vaktar skráningar- og tilkynningarskylda sjúkdóma á Íslandi, auk þess sem hann fær upplýsingar frá erlendum samstarfsaðilum (Sóttvarnastofnun Evrópusambandsins og Alþjóðaheilbrigðismálastofnuninni). Upplýsingar geta einnig borist frá öðrum heilbrigðisstarfsmönnum, heilbrigðiseftirliti sveitarfélaga (HES), lögreglu, almenningi, fjölmiðlum, samfélagsmiðlum og jafnvel með orðrómi. Meta þarf hvert atvik og ákveða hvort fara skuli í frekari rannsóknir eða grípa þurfi til aðgerða. Þegar nægar upplýsingar liggja fyrir er hægt að framkvæma áhættumat (tafla 3.1) sem mótar fyrstu viðbrögð. Mikilvægt er að áhættumat sé

gert í samvinnu við hlutaðeigandi umd/svæ-SVL og einnig í samvinnu við aðra hlutaðeigandi aðila allt eftir eftir eðli atviks. Afla þarf upplýsinga um eðli, uppruna og umfang atviks, hvaða einkennum má búast við, fjölda útsettra, hvort vettvangurinn sé afmarkaður eða nái yfir stærra svæði og meta líkur á hvort mengun/eitrun muni breiðast út. Meta þarf hvort líkur séu á að atvikið geti haft áhrif yfir landamæri og möguleika sem eru fyrir hendi til að lágmarka skaðann.

Fyrsta áhættumat (tafla 3.1) er gert strax að lokinni fyrstu upplýsingaöflun, sjá mynd 7.1. Þegar fyrsta áhættumat liggur fyrir er mögulegt að skipuleggja frekari rannsóknir á atvikinu, segja fyrir um aðgerðir, virkja áætlun ef svo ber undir og ákveða almannavarnastig.

Eðli atburða er afar mismunandi og áhættumatið, sem leggur grunn að viðbrögðum er í stöðugri endurskoðun. Eðli sjúkdóms hefur mikil áhrif á áhættumat, t.d. væri ebóla alltaf talin alvarleg þrátt fyrir að aðeins einn eða fáir séu grunaðir um smit.

Mynd 7.1. Farsóttagreining og áhættumat

7.4 Yfirlit yfir viðbrögð heilbrigðisstofnana í farsóttum

Þegar hættu er á farsótt er skerpt á leiðbeiningum sýkingavarna, einangrunaraðstaða undirbúin ef þarf (einstaklings- eða hópeinangrun) og birgðastaða hlífðarbúnaðar og sóttthreinsiefna yfirfarin og bætt við eftir þörfum. Leiðbeiningar og fræðsla um yfirvofandi vá undirbúin, þ. á m. um notkun hlífðarbúnaðar. Leiðbeiningar sóttvarnalæknis er varða [sýkingavarnir innan heilbrigðisþjónustu](#) er að finna á vefsíðu Embættis landlæknis.

Á meðan farsótt geisar getur þurft að útbúa **Sjúklingamóttökur innan heilsugæslustöðva** (gátlisti í viðauka 13.1) sem stýra sýnatökum til greininga, gera áætlun um dreifingu lyfja, skipuleggja flutning lyfja/hjúkrunarvara og hlífðarbúnaðar innan umdæmis, meta sjúkdómstílfelli, skipuleggja almenna lækniþjónustu, heimasóttkví og heimavitjanir. Jafnframt þarf að draga úr annarri starfsemi eins og kostur er. Viðbrögð við sjúkdómsfaraldri eru kynnt öllum starfsmönnum.

Verkefni heilsugæslustöðva í farsótt /eitrun/ geislun	Verkefni sjúkrahúsa og legudeilda í farsótt	Aðrar deildir innan stofnunar: myndgreining, rannsókn, fæðingardeild
Upplýsingar til almennings um opnunartíma og símatíma vistaðar á vef stofnunar. Áætlun gerð um móttöku farsóttarsjúklinga samkvæmt gátlista í viðauka. Gerð áætlun um eflingu símaþjónustu og benda á aðra hjálparsíma.	Áætlun gerð um móttöku og aðskilnað farsóttarsjúklinga frá annarri starfsemi Áætlun gerð um meðferð/aðgerðir, s.s. bólusetningar farsóttarsjúklinga.	Skilgreinið þær deildir sem verða fyrir auknu álagi og skráið þau verkefni sem verður mest þörf fyrir.
Fræðsla/fyrirmæli til almennings og fagfólks um sýkingavarnir og gang sjúkdóms. Upplýsingar vistaðar á vef stofnunar og hlekkur á vef SVL. Upplýsingar til fagfólks um skráningu og tilkynningarskyldu sjúkdóma vistaðar á innri vef, hlekkur á vef SVL. Farið yfir ICD 10 kóða og ICPC komukóða.	Fræðsla/fyrirmæli til almennings og fagfólks um sýkingavarnir og gang sjúkdóms. Upplýsingar vistaðar á vef stofnunar og hlekkur á vef SVL. Upplýsingar til fagfólks um skráningu og tilkynningarskyldu sjúkdóma vistaðar á innri vef, hlekkur á vef SVL. Farið yfir ICD 10 kóða og ICPC komukóða.	Fræðsla/fyrirmæli til almennings og fagfólks um sýkingavarnir og gang sjúkdóms. Upplýsingar vistaðar á vef stofnunar og hlekkur á vef SVL. Upplýsingar um mögulega takmörkun á þjónustu á meðan farsótt gengur yfir.
Ráðleggingar um afkvíun settar á vef stofnunar og hlekkur á vef SVL.	Áætlun gerð um aðra starfsemi, s.s. fæðingar og bráðaaðgerðir.	Áætlun gerð um þá starfsemi sem mest þörf verður fyrir.
Mönnunaráætlun gerð. Dregið úr verkefnum Heilsugæslu sem þola bið. Skólaheilsugæsla felld niður.	Mönnunaráætlun gerð og því hamlað að þeir sem sinna farsóttarsjúklingum fari á aðrar deildir. Dregið úr verkefnum sem þola bið.	Mönnunaráætlun gerð og reiknað með lágmarksmönnun vegna veikinda starfsfólks en um leið miklu álagi.
Áætlun gerð um heimavitjun og unnið skv. grundvallarsmitgát og viðbótarsmitgát/einangrun.	Áætlun gerð um útskriftir Unnið skv. viðbótarsmitgát/einangrun.	Áætlun gerð um viðbótarsmitgát/einangrun.
Áætlun gerð um meðferð látinna í heimahúsum.	Áætlun gerð um meðferð látinna á sjúkrastofnun.	-----
Gerður listi yfir nauðsynlegar hjúkrunarvörur, vökvabirgðir, lyf, súrefni og sérhæfð farsóttarlyf.	Gerður listi yfir nauðsynlegar hjúkrunarvörur, vökvabirgðir, lyf, súrefni og sérhæfð farsóttarlyf.	Hver deild gerir lista yfir nauðsynlegar vörur vegna starfseminnar.

Tafla 7.2. Yfirlit yfir verkefni heilbrigðisstofnana í farsóttum

7.5 Rofinn rekstur heilbrigðisstofnunar

Rekstur stofnunar getur raskast af mörgum ástæðum og afleiðingar eru misalvarlegar.

Hætta	Helstu mótvægisaðgerðir stofnunar, skráið hér:
Truflun í mikilvægum innviðum, rafmagn, vatn og hiti	Varaafstöð er á HSU Selfossi, sem er of lítil til að sinna allri starfsstöðinni. Annars er Heilsugæsla og Sjúkrahús í Vestmannaeyjum með varaafli.
Farsótt/eitrun og fjöldi starfsmanna óvinnufær vegna veikinda	Starfssemi færð niður í neyðarmönnun, helgidagamönnun.
Truflanir í upplýsingakerfum	Handskrifa sjúkrasögu og færa inn síðar.
Truflanir í fjarskiptakerfum	Notast við aðrar fjarskiptaleiðir. Landlínu símar eru enn á flestum heilsugæslum. Tetra stövar
Truflanir á samgöngum að og frá stofnun	Finna aðrar hjáleiðir í samstarfi við lögreglu.
Birgðir berast ekki til stofnunar	Samstarf við aðrar viðbragðseiningar.
Fleiri hættur? skráið hér	Veðurofsi getur valdið því að ekki sé hægt að skaffa bjargir né flytja fólk frá stofnunum. Starfsfólk kemst hvorki til né frá vinnu. Ef upp kemur þessi staða, munum við fara í samstarf við aðrar viðbragðseiningar um aðstoð.

Tafla 7.3. Helstu hættur og mótvægisaðgerðir

7.6 Birgðahald innan heilbrigðisumdæma og á landsvísu

Neyðarbirgðir í umsjón heilbrigðisstofnunar:

Birgðir	Staðsetning	Ábyrgðaraðili
Lyf	Sjúkradeild Selfossi	Deildarstjóri
Hlífðarbúnaður	Allar starfsstöðvar	Deildarstjóri
Bóluefni	Allar starfsstöðvar	Deildarstjóri
Hjúkrunarvörur	Allar starfsstöðvar	Deildarstjóri
Annað ?		

Tafla 7.4. neyðarbirgðir/búnaður í umsjón HSU

Neyðarbirgðir í umsjón almannavarna eða annarra viðbragðsaðila innan umdæmis:

Birgðir	Staðsetning	Ábyrgðaraðili
Teppi	Björgunarsveitir og RKÍ	
Hópslysakerra	Höfn, Örnefi, Vestmannaeyjar	
björgunarsveita		
Neyðarvarna-kerra RKÍ	Hveragerði, Selfossi, Hvolsvelli, Flúðir, Kirkjubæjarklaustur, Vík, Vestmannaeyjar, Höfn	
Rafstöð - kerru	Höfn, Örnefi, Hvolsvöllur	

Tafla 7.5. Neyðarbirgðir staðsettar innan heilbrigðisumdæmis

7.7 Hlífðarbúnaður í umsjón sóttvarnalæknis

Samkvæmt reglugerð um sóttvarnaráðstafanir nr. 817/2012 ber sóttvarnalæknir ábyrgð á varðveislu hlífðarbúnaðar sem hægt er að senda með stuttum fyrirvara þangað sem hans er þörf.

Um er að ræða einnota hlífar ætlaðar fólki til að verjast sýkingum og mengun: Hlífðarhanskar, hlífðargrímur (FFP2 og FFP3), hlífðarsvuntur, hlífðarsloppar, veiruheldir samfestingar og hlífðargleraugu.

Búnaðurinn er geymdur á höfuðborgarsvæðinu. Hafið samband við sóttvarnalækni í síma **510-1933** (sólarhringsvakt) eða með tölvupósti á netfangið svl@landlaeknir.is ef óskað er eftir búnaði.

8.0 Verkefni starfsfólks - gátlistar

Hér á eftir eru talin upp verkefni hverrar stöðu. Þeir aðilar sem hér eru taldir fram bera ábyrgð á upplýsingaflæði til sinna verkeininga. Athugið að þetta eru gátlistar sem hver stofnun þarf að aðlaga að sinni starfsemi. Fellið í burtu þá gátlista sem eiga ekki við og bætið við eftir þörfum.

- 8.1 Umdæmis- eða svæðislæknir sóttvarna (umd/svæ-SVL)
- 8.2 Viðbragðsstjórn (VBS)
- 8.3 Vakthafandi læknir BMT / héraði
- 8.4 Vakthafandi hjúkrunarfræðingur BMT / í héraði
- 8.5 Greiningarsveit / Viðbragðsteymi
- 8.6 Viðbragðsteymi sóttvarna
- 8.7 Vakthafandi varðstjóri sjúkraflutninga
- 8.8 Yfirmaður myndgreiningar
- 8.9 Yfirmaður rannsóknardeildar
- 8.10 Öryggisvörður/ umsjónamaður fasteigna
- 8.11 Sínavakt
- 8.12 Samráðshópur áfallahjálpar
- 8.13 Legudeildir
- 8.14 Móttöku-, hjúkrunar- og lækningaritarar

8.1 Umdæmis- og svæðislæknir sóttvarna (umd/svæ - SVL)

ÓVISSUSTIG

- ☐ Móttækur tilkynningu varðandi hugsanlega lýðheilsuógn. Kallar eftir aðstoð SVL og hefur samráð við lögreglustjóra umdæmis.
- ☐ Er í nánú samstarfi við vakthafandi lækni og aflar fyrstu upplýsinga um atvikið við grun um alvarlegan smitsjúkdóm eða atvik sem ógnar lýðheilsu innan heilbrigðisumdæmis
- ☐ Vinnur að faraldsfræðirannsókn og rakningu smitleiða í samvinnu við SVL og vakthafandi lækni heilbrigðisstofnunar.
- ☐ Gerir áhættumat (tafla 3.1 og mynd 7.1) í samvinnu við SVL (vaktsími 510-1933) og vakthafandi lækni.
- ☐ Ákvörðun um framhaldið tekin:
 - Atvik er ekki talið ógna lýðheilsu. Afboðun ráðstafana, ef svo ber undir, í samvinnu við SVL og lögreglustjóra umdæmis.
 - Atvik er talið ógn við lýðheilsu og viðeigandi áætlanir eru virkjaðar.

HÆTTUSTIG og NEYÐARSTIG

- ☐ Móttækur upplýsingar þar sem líklegt er talið, sterk vísbending eða staðfest að einstaklingur eða einstaklingar séu með alvarlegan smitsjúkdóm eða annað atvik sem ógnar lýðheilsu.
- ☐ Tekur sæti í AST og er faglegur yfirstjórnandi á staðnum í samvinnu við lögreglustjóra umdæmis. Samráð við SVL eftir þörfum.
- ☐ Vinnur að faraldsfræðirannsókn og rakningu smitleiða í samvinnu við SVL (vaktsími 510-1933) og vakthafandi lækni heilbrigðisstofnunar.
- ☐ Endurtekur áhættumat í samvinnu við SVL og vakthafandi lækni.
 - Metur þörf á afkvíun og einangrun einstaklinga.
 - Ber faglega ábyrgð á að einangrun sé framfylgt.
 - Afboðun ráðstafana eða frekari virkjun ef svo ber undir.
- ☐ Miðlar upplýsingum til hlutaðeigandi.

8.2 Viðbragðsstjórn heilbrigðisstofnunar (VBS)

ÓVISSUSTIG

- ☐ Kemur saman og metur eðli og umfang atviks.
- ☐ Gefur fyrirmæli um viðbragðsstig innan stofnunar (óvissu-, hættu- og neyðarstig).
- ☐ Stjórn og samhæfingu viðbúnaðar og aðgerða á heilbrigðisstofnun.
- ☐ Lætur boða út skv. útkallslista eða óskar eftir boðun starfsmanna í gegnum 112 / Bjargir.
- ☐ Samskipti, samráð og fjarskipti við AST/SST (sjá skipulag fjarskipta).
- ☐ Skipar fjölmiðlafulltrúa VBS sem ber ábyrgð á fjölmiðlasamskiptum í samráði við VBS.
- ☐ Fær upplýsingar um staðsetningu atburðar og AHS frá AST/SST/112.
- ☐ Tryggir öryggisgæslu á heilbrigðisstofnun.
- ☐ Upplýsir stjórnendur lykileininga stofnunarinnar og fær upplýsingar um stöðu deilda.
- ☐ Tryggir skráningu atburða í tímaröð (aðgerðaskráningu).
- ☐ Skipar umsjónaraðila með SSA og SSL og með rýmingu stofnunar ef þörf krefur.
- ☐ Skipar fulltrúa í aðgerðastjórn
- ☐ Metur þörf og kallar inn viðbótar mannafla og búnað heilbrigðisstofnunar.
- ☐ Endurmetur viðbúnaðarstig samkvæmt fyrirbyggjandi upplýsingum og sinnir afboðun.

HÆTTUSTIG og NEYÐARSTIG

- ☐ Kemur saman á og metur eðli og umfang atviks.
- ☐ Gefur fyrirmæli um viðbragðsstig (óvissu-, hættu- og neyðarstig).
- ☐ Lætur boða út skv. útkallslista eða óskar eftir boðun starfsmanna í gegnum 112/Bjargir.
- ☐ Stjórn og samhæfingu viðbúnaðar og aðgerða á heilbrigðisstofnun
- ☐ Metur þörf á beiðni fyrir utanaðkomandi aðstoð.
- ☐ Samskipti, samráð og fjarskipti við AST/SST/112 (sjá skipulag fjarskipta).
- ☐ Skipar fjölmiðlafulltrúa VBS sem ber ábyrgð á fjölmiðlasamskiptum í samráði við VBS.
- ☐ Skipar í neyðarsveit stofnunar og aðhlynningarstjóra fyrir SSS
- ☐ Skipar fulltrúa í aðgerðastjórn AST
- ☐ Fær upplýsingar um áfangastað og aðhlynningastjóra frá AST/SST/112
- ☐ Tryggir öryggisgæslu á heilbrigðisstofnun.
- ☐ Upplýsir stjórnendur lykileininga stofnunarinnar og fær upplýsingar um stöðu deilda.
- ☐ Tryggir skráningu atburða í tímaröð (aðgerðaskráningu).
- ☐ Skipar umsjónaraðila með SSA og SSL og með rýmingu stofnunar ef þörf krefur.
- ☐ Metur þörf og kallar inn viðbótar mannafla og búnað heilbrigðisstofnunar.
- ☐ Lætur undirbúa móttöku polenda.
- ☐ Lætur undirbúa útskrift inniliggjandi sjúklinga eftir þörfum og tryggir flutning þeirra.
- ☐ Virkjar starfssvæði fyrir móttöku aðstandenda.
- ☐ Annast samskipti við deildir, hefur yfirsýn yfir stöðu þeirra og miðlar upplýsingum á milli þeirra.
- ☐ Hugar að grunnþörfum starfsmanna á vettvangi
 - Senda út mat og drykk
 - Kanna þörf á hlífðarfatnaði
 - Afleysing fyrir starfsmenn
 - Salernisaðstaða

- ☐ Endurmetur viðbúnaðarstig samkvæmt fyrirbyggjandi upplýsingum og sinnir afboðun.
- ☐ Kemur starfsemi heilbrigðisstofnunar í samt horf.
- ☐ Fer yfir atburðarás ásamt starfsfólki og rýnir atburðinn.

8.3 Vakthafandi læknir BMT / í héraði

ÓVISSUSTIG

- ☐ Mætir á heilbrigðisstofnun.
- ☐ Upplýsir samstarfsfólk og VBS um atburðinn.
- ☐ Fær upplýsingar um áfangastað neyðarsveitar og aðhlynningarstjóra frá AST

HÆTTUSTIG og NEYÐARSTIG

- ☐ Mætir á heilbrigðisstofnun.
- ☐ Upplýsir samstarfsfólk og VBS um atburðinn.
- ☐ Fær upplýsingar um áfangastað frá AST/112
- ☐ Fer sjálfur eða með fyrsta sjúkrabíl á vettvang.
- ☐ Sinnir þolendum
- ☐ Metur hvað vantar á vettvang og óskar eftir því við VBS / VST
- ☐ Kalla eftir skipun aðhlynningastjóra

8.4 Vakthafandi hjúkrunarfræðingur BMT / í héraði

ÓVISSUSTIG

- ☐ Mætir á heilbrigðisstofnun (ef við á).
- ☐ Upplýsir vakthafandi lækni, yfirmann eða staðgengil um atburðinn.
- ☐ Skipar starfsmann í símvörslu, til að taka við símtölum frá starfsfólki á frívakt.

HÆTTUSTIG og NEYÐARSTIG

- ☐ Mætir á heilbrigðisstofnun (ef við á).
- ☐ Upplýsir vakthafandi lækni, yfirmann eða staðgengil um atburðinn.
- ☐ Upplýsir starfsfólk sem koma í hús um atburðinn
- ☐ Tekur til búnað sem vantar á vettvang
- ☐ Undirbýr brottför starfsmanna á vettvang
- ☐ Skipar starfsmann í símvörslu, til að taka við símtölum frá starfsfólki á frívakt.
- ☐ Metur hversu mörgum þolendum heilbrigðisstofnunar getur tekið við, í samráði við VBS
- ☐ Raðar starfsmönnum í móttökuteymi og hefur undirbúning á bráðamóttöku/móttökusvæði heilbrigðisstofnunar
- ☐ Lætur hefja undirbúning á bráðamóttöku/móttökusvæði heilbrigðisstofnunar.
 - Athuga sog og súrefni á öllum stofum.
 - Athuga birgðir súrefniskúta.
 - Undirbúa hjólaborð með áhöldum fyrir teymi á móttökusvæðum þolenda.
 - Innrennslisvökva
 - Búnað fyrir uppsetningu á bláæðaleggjum.
 - Búnað fyrir blóðsýnatöku
 - Umbúðir og fleira
 - Yfirfara lín, annan búnað og aðstöðu á móttökusvæðum þolenda.
- ☐ Kannar stöðu sjúklinga, sem hægt er að útskrifa eða færa á milli deilda.
- ☐ Útskrifar sjúklinga og lætur flytja milli deilda skv. fyrra mati. Gert í samvinnu við lækni og VBS.
- ☐ Tilkynnir aðstandendum um væntanlega útskrift.
- ☐ Tekur á móti þolendum.
- ☐ Stýrir flutningi þolenda á aðrar heilbrigðisstofnanir í samvinnu við lækna og VBS.

8.5 Greiningarsveit / viðbragðsteymi

ÓVISSUSTIG

Neyðarsveitir hafa að öllu jöfnu ekki hlutverk á óvissustigi. Þó skal neyðarsveit Heilbrigðisstofnunar Suðurnesja fara í viðbragðstöðu á þessu stigi ef flugsys er yfirvofandi á Keflavíkurflugvelli og neyðarsveit LSH fer alltaf í viðbragðstöðu á óvissustigi og sama gildir um flutningstæki hennar.

HÆTTUSTIG og NEYÐARSTIG

Mönnun

- ☐ Þriggja til fimm manna sveit, skipuð læknum, hjúkrunarfræðingum og sjúkraflutningamönnum.
- ☐ Stjórnandi tilnefndur.
- ☐ Aðhlyningarstjóri tilnefndur ef ekki þegar skipaður á vettvangi.
- ☐ Mæta á BMT Selfossi.
- ☐ Fær upplýsingar um áfangastað frá 112/VBS.

Búnaður

- ☐ Sækir búnað neyðarsveitar BMT Selfossi og undirbýr brottför.
 - Búnaður – sjá fylgiskjal 1
 - Listi yfir lyf og vökva – sjá fylgiskjal 2
 - Fjarskiptatæki

Flutningur

- ☐ Fer á vettvang og starfar undir stjórn VST á vettvangi. (getur óskað eftir flutning á vettvang hjá AST)

Stjórnandi neyðarsveitar

- ☐ Stjórnandi neyðarsveitar skipuleggur störf liðsmanna sveitarinnar í samvinnu við aðhlyningarstjóra.
- ☐ Tryggir að fjarskiptasambandi og samskipti sé komið á við eftirfarandi, (sjá mynd í fjarskiptakafla 7) í samvinnu við aðhlyningarstjóra: VBS/VST/AST og SST.
- ☐ Fylgist með að nóg sé af mannskap, búnaði og sjúkraflutningatækjum.

Aðhlyningarstjóri

- ☐ Stjórnar og samhæfir sjúkrahjálp á vettvangi og starfsemi á SSS.
- ☐ Hefur yfirumsjón með starfsemi á vettvangi sjá kafla 5.3.
- ☐ Stjórnandi neyðarsveitar og aðhlyningastjóri skila minnisblaði til VBS um atvik innan viku.

8.6 Viðbragðsteymi sóttvarna

ÓVISSUSTIG

Viðbragðsteymið hefur að öllu jöfnu ekki hlutverk á óvissustigi.

HÆTTUSTIG og NEYÐARSTIG

Mönnun

- ☐ Þriggja til fimm manna teymi, skipað starfsmönnum HSU með reynslu af vettvangsvinnu í hópsýkingum
- ☐ Stjórnandi viðbragðsteymis er tilnefndur af Umdæmislækni Sóttvarna Suðurlandi.
- ☐ Meðlimir teymisins vinna um allt Suðurland, hafa samráð áður en farið er úr húsi og mæta á vettvang.
- ☐ Fær upplýsingar um áfangastað frá Umdæmislækni Sóttvarna á Suðurlandi eða VBS

Búnaður

- ☐ Sækir búnað viðbragðsteymis sem geymdur er í Björgunarmiðstöð Selfossi og undirbýr brottför.
 - Búnaður (sjá viðauka 13.3 - 13.13)
 - Fjarskiptatæki

Verkefni teymisins

- ☐ Tryggja öryggi starfsmanna teymisins
- ☐ Stoppa útbreiðslu smits
- ☐ Gera starfsumhverfi öruggt
 - Skipuleggja strax hreint svæði og óhrein svæði
 - Tryggja að ekki geti borist smit á milli svæða
- ☐ Leiðbeina starfsfólki á vettvangi í sóttvörnum
- ☐ Yfigefa vettvang þegar starfsumhverfi er orðið tryggt og starfmenn á stofnun sjálfbærir

8.7 Vakthafandi varðstjóri sjúkraflutninga

ÓVISSUSTIG

- ☐ Tekur við tilkynningu um óvissustig
- ☐ Sannreynir tilkynningu og aflar upplýsinga um hugsanlega staðsetningu
- ☐ Upplýsir yfirmann sjúkraflutninga og VBS
- ☐ Kannar stöðu mönnunarmála og búnaðar/tækja
- ☐ Hugar að hugsanlega aðstoð frá öðrum svæðum
- ☐ Tryggja fjarskiptaleiðir (Talhópar)

HÆTTUSTIG og NEYÐARSTIG

- ☐ Tekur við tilkynningu umhættustig/neyðarstig
- ☐ Sannreynir tilkynningu og aflar upplýsinga um hugsanlega staðsetningu
- ☐ Upplýsir yfirmann sjúkraflutninga og VBS
- ☐ Boðar út sjúkraflutningamenn eftir þörfum í gegnum 112/bjargir
- ☐ Tryggir að öll björgunartæki séu mönnuð
- ☐ Tryggir mönnun HSU í AST
- ☐ Tryggir að aðhlynningastjóri verði skipaður á vettvangi
- ☐ Hugar að aðstoð frá öðrum svæðum
- ☐ Tryggir fjarskiptasamband við vettvang

8.8 Yfirmaður myndgreiningar

ÓVISSUSTIG

- ☐ Upplýsir samstarfsfólk um viðbúnað.
- ☐ Metur hvort fresta þurfi rannsóknum öðrum en bráðarannsóknum á röntgendeild.
- ☐ Hefur yfirsýn yfir þolendur á röntgendeild.
- ☐ Miðlar upplýsingum til VBS.

HÆTTUSTIG og NEYÐARSTIG

- ☐ Upplýsir samstarfsfólk um viðbúnað.
- ☐ Metur hvort fresta þurfi rannsóknum öðrum en bráðarannsóknum á röntgendeild.
- ☐ Hefur yfirsýn yfir þolendur á röntgendeild.
- ☐ Miðlar upplýsingum til viðbragðsstjórnar.
- ☐ Lætur kalla út eftir þörfum í samvinnu við VBS.
- ☐ Bíður frekari upplýsinga og fyrirmæla frá VBS.

8.9 Yfirmaður rannsóknardeildar

ÓVISSUSTIG

- ☐ Upplýsir samstarfsfólk um viðbúnað.
- ☐ Leitar eftir upplýsingum og fyrirmælum frá VBS.

HÆTTUSTIG og NEYÐARSTIG

- ☐ Upplýsir samstarfsfólk um viðbúnað.
- ☐ Kallar út starfsfólk eftir þörfum
- ☐ Leitar eftir upplýsingum og fyrirmælum frá VBS.
- ☐ Undirbýr mælitæki til almennra rannsókna, blóðmeinarannsókna, blóðgasmælinga og storkuprófa.
- ☐ Lætur kalla út eftir þörfum í samvinnu við VBS.
- ☐ Bíður frekari upplýsinga og fyrirmæla frá VBS.

8.10 Öryggisvörður / Umsjónamaður fasteigna

ÓVISSUSTIG

- ☐ Tryggir öryggi stofnunarinnar.
- ☐ Beinir aðstandendum og aðkomufólki á rétt svæði innan heilbrigðisstofnunar.
- ☐ Tryggir lokun innganga fyrir óviðkomandi umferð.
- ☐ Leitar eftir upplýsingum og fyrirmælum frá VBS.

HÆTTUSTIG og NEYÐARSTIG

- ☐ Tryggir öryggi stofnunarinnar.
- ☐ Beinir aðstandendum og aðkomufólki á rétt svæði innan heilbrigðisstofnunar.
- ☐ Tryggir lokun innganga fyrir óviðkomandi umferð.
- ☐ Leitar eftir upplýsingum og fyrirmælum frá VBS.
- ☐ Lokar öllum inngöngum samkvæmt næturáætlun.
- ☐ Lætur kalla út öryggisverði eftir þörfum í samvinnu við VBS.
- ☐ Tryggir öryggisvörslu við opna innganga.
- ☐ Tryggja flutninga á blóðhlutum á deildir (ef við á).
- ☐ Tryggja flutninga á bráðasýnum (ef við á).
- ☐ Bíður frekari upplýsinga og fyrirmæla frá VBS.

8.11 Símaþvakt

ÓVISSUSTIG

- ☐ Kallar út starfsfólk skv. fyrir mælum vakthafandi lækni/hjúkrunafræðings/VBS.
- ☐ Tryggir símaþvöslu heilbrigðisstofnunar.
- ☐ Bíður frekari upplýsinga og fyrir mæla frá VBS.

HÆTTUSTIG og NEYÐARSTIG

- ☐ Kallar út starfsfólk skv. fyrir mælum vakthafandi lækni/hjúkrunafræðings/VBS.
- ☐ Upplýsir samstarfsfólk um viðbúnaðarstig.
- ☐ Tryggir símaþvöslu heilbrigðisstofnunar.
- ☐ Bíður frekari upplýsinga og fyrir mæla frá VBS.
- ☐ Símaþvakt beinir fyrirspurnum:
 - Frá aðstandendum sjúklinga til starfsmanna áfallahjálpar (tilgreina símanúmer, e.t.v. vísa á 1717 eða annað númer.
 - Frá fjölmiðlum til fjölmiðlatengils VBS.

8.12 Samráðshópur áfallahjálpar

ÓVISSUSTIG

- ☐ Hafa að öllu jöfnu ekki hlutverk á óvissustigi.

HÆTTUSTIG og NEYÐARSTIG

- ☐ Skipuleggur og stýrir áfallaþjónustu innan stofnunar eða fær aðra til þess ef umfang er mikið
- ☐ Bíður átekta og virkjar áfallahjálparhóp
- ☐ Skipuleggur umönnun og stuðning við ættingja látinna
- ☐ Metur þörf á viðrun fyrir starfsfólk heilbrigðisstofnunar.

Verklok miðast að því að koma þeim einstaklingum sem tengjast atviki (sjúklingar/aðstandendur/sjónarvottar/hjálparaðilar) í réttan farveg undir stjórn samráðshóps áfallahjálpar í umdæmi.

8.13 Legudeildir

ÓVISSUSTIG

- ☐ Stjórnendur á legudeildum upplýsa sitt starfslið um viðbúnaðarstig.
- ☐ Bíða frekari upplýsinga og fyrirmæla frá VBS.

HÆTTUSTIG og NEYÐARSTIG

- ☐ Fá staðfest hjá viðbragðsstjórn að virkja skuli deildina.
- ☐ Stjórnendur á legudeildum upplýsa sitt starfslið um viðbúnaðarstig.
- ☐ Bíða frekari upplýsinga og fyrirmæla frá VBS.
- ☐ Láta kalla út:
 - Hjúkrunarfræðinga
 - Lækna
 - Sjúkraliða
 - Annað starfsfólk
- ☐ Athuga hvaða sjúklingar geta útskrifast.
- ☐ Láta útskrifa sjúklinga eftir þörfum og tryggja eftirfylgd þeirra.
- ☐ Láta undirbúa stofur fyrir komur sjúklinga.
- ☐ Hafa yfirsýn yfir sjúklinga á deildinni (flæðisskráningarblað).
- ☐ Miðla upplýsingum til VBS.

8.14 Móttöku-, hjúkrunar- og lækna-ritarar

ÓVISSUSTIG

Ritarar hafa að öllu jöfnu ekki hlutverk á óvissustigi nema ritari VBS.

- ☐ Ritari VBS bíður frekari upplýsinga og fyrirmæla frá VBS.

HÆTTUSTIG og NEYÐARSTIG

- ☐ Tilkynna öðrum riturum um viðbragðsstig skv. fyrirmælum VBS.
- ☐ Taka fram skráningarblöð og hópslysagögn fyrir sínar starfseiningar.
- ☐ Kalla út fleiri ritara samkvæmt fyrirmælum VBS.
- ☐ Einn ritari vinnur með hverju móttökuteymi við skráningu og upplýsingamiðlun.
- ☐ Einn ritari vinnur við flæðisskráningarblað á bráðamóttöku/móttökusvæði sjúklinga.
- ☐ Ritarar vinna venjubundin störf eða önnur verk samkvæmt ósk VBS.
- ☐ Bíða frekari upplýsinga og fyrirmæla frá VBS.

9.0 Samskiptaleiðir

Samkvæmt 12. gr. almannavarnalaga nr. 82/2008 er það hlutverk Samhæfingarstöðvarinnar að samhæfa aðgerðir á landsvísu og gagnvart æðstu stjórn landsins ásamt því að samhæfa aðgerðir stofnana og fyrirtækja. Draga ber úr álagi á símkerfið eftir því sem tók eru á. Aðlagið eftirfarandi skipuriti fjarskiptum heilbrigðisstofnunarinnar og auðkennið tegund samskiptaaðferða, þ.e. sími, talstöð (TETRA, VHF o.frv.) ásamt talstöðvarásam og símanúmerum.

Skráðið sérstaklega samskiptaleiðir VBS innan stofnunarinnar.

9.1 Grunnskipulag fjarskipta (Tetra)

Í upphafi tilkynna allir viðbragðsaðilar sem eru á leið á vettvang sig inn á BLÁR 8 - 0 og eru á þeim talhóp þar til fyriræli eru gefin um annað.

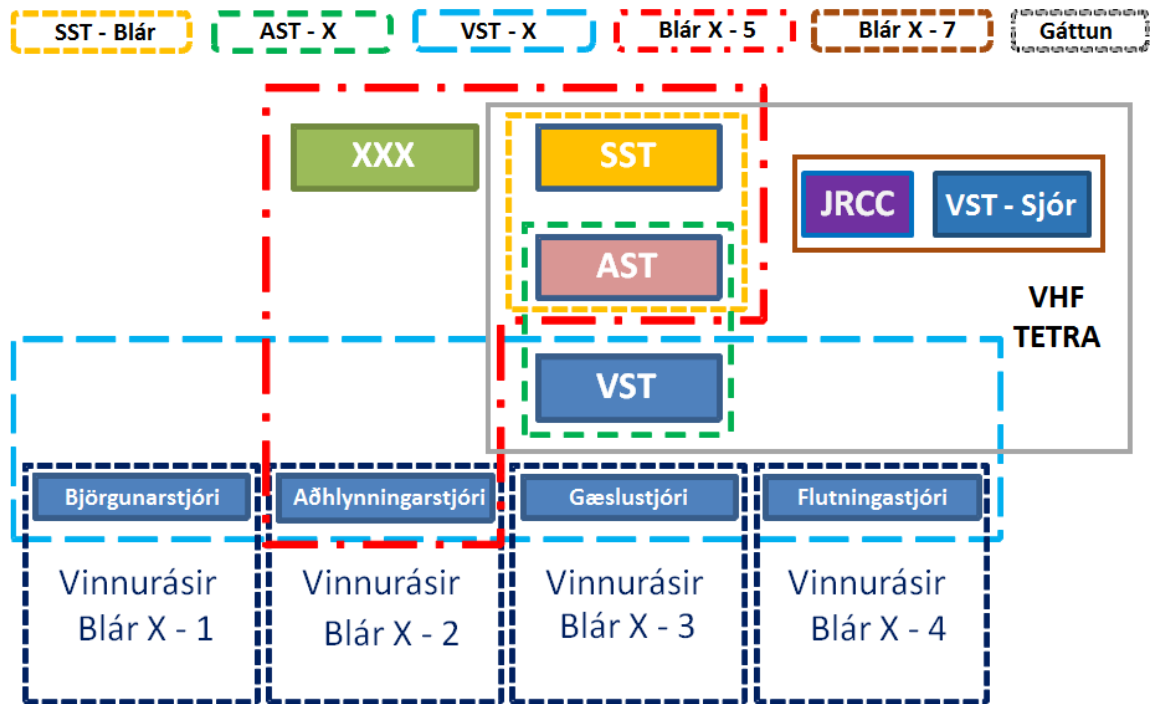
Fjarskipti milli helstu stjórneininga eru sem hér segir (mynd 9.1):

- Samhæfingarstöðin og Aðgerðastjórn eru með sín samskipti á **SST - BLÁR**
- Aðgerðastjórn - Vettvangsstjórn **AST - 8**
- Vettvangsstjórn - stjórnendur verkþátta **BLÁR 8 - 1, 2, 3 og 4**
- Innbyrðis fjarskipti innan einstakra verkþátta ákvarðast eftir aðstæðum (TETRA og VHF)
- Aðhlyningarstjóri er í sambandi við AST og SST varðandi sjúkraflutninga á **BLÁR 8- 5** eftir því sem við á (SST getur fært verkefnið á annan talhóp ef álag gefur tilefni til) ásamt HSS.
- Rauði krossinn á Íslandi (fjöldahjálparstöð/SSA) er í sambandi við AST/SST á **BLÁR 8 - 6**

Verkþáttastjórar og þeirra verkþættir geta notað talhópa:

Björgunarstjóri	Tetra	BLÁR 8 - 1
Aðhlyningarstjóri	Tetra	BLÁR 8 - 2
Gæslustjóri	Tetra	BLÁR 8 - 3
Flutningastjóri	Tetra	BLÁR 8 - 4

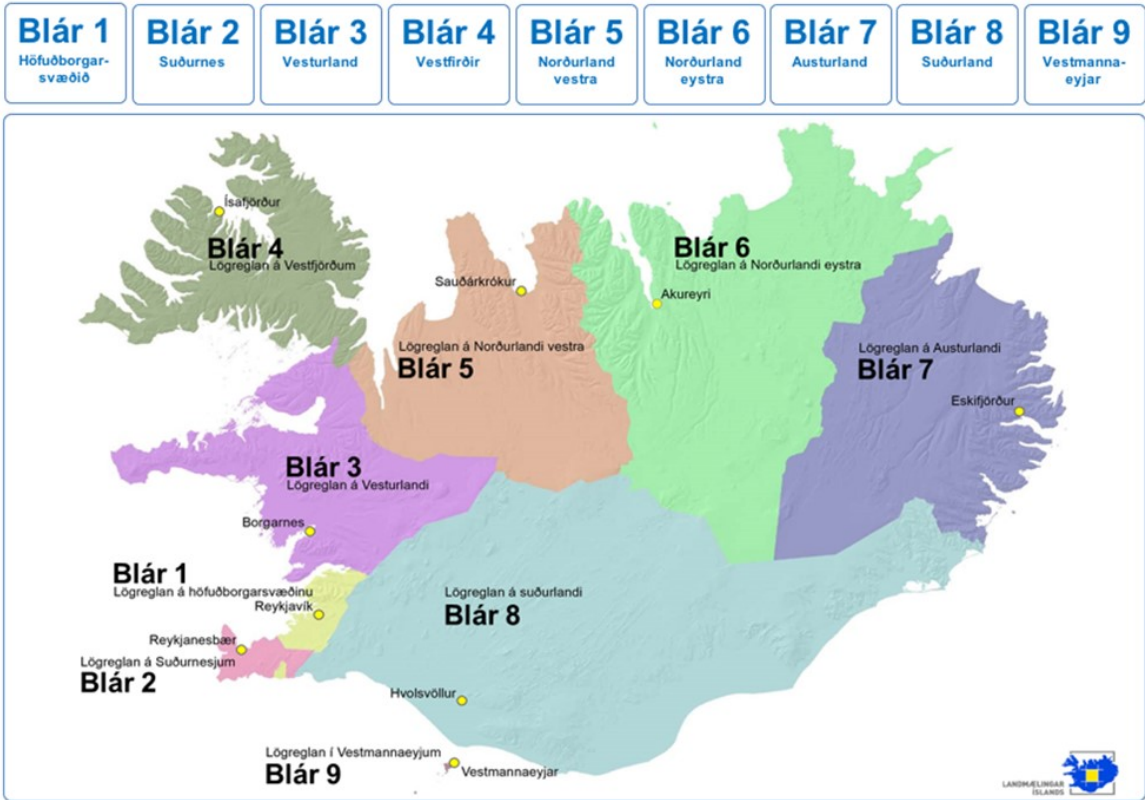
Gáttun milli VHF og Tetra er framkvæmd af stjórnstöð Landhelgisgæslunnar við virkjun viðbragðs-áætlunarinnar. Fjarskiptamiðstöð lögreglunnar sér um að samtengja Tetra-talhópa „patsa“ þegar og ef við á. SST, AST, VST, VST-sjór og stjórnstöð Landhelgisgæslunnar eru með opið fyrir fjarskipti á Tetra- talhóp **Blár 8 - 7** og nýta hann til að koma upplýsingum á milli viðbragðsaðila sem nota einungis Tetra annarsvegar og hefðbundin skipafjarskipti hinsvegar. Frekari útfærsla á skipulagi fjarskipta er ákveðin af stjórnanda á vettvangi í samráði við yfirstjórn.

Mynd: 9.1 Grunnskipulag fjarskipta

Blár 1 Höfuðborgar- svæðið	Blár 2 Suðurnes	Blár 3 Vesturland	Blár 4 Vestfirðir	Blár 5 Norðurland vestra	Blár 6 Norðurland eystra	Blár 7 Austurland	Blár 8 Suðurland	Blár 9 Vestmanna- eyjar
Blár 1-0	Blár 2-0	Blár 3-0	Blár 4-0	Blár 5-0	Blár 6-0	Blár 7-0	Blár 8-0	Blár 9-0
Blár 1-1	Blár 2-1	Blár 3-1	Blár 4-1	Blár 5-1	Blár 6-1	Blár 7-1	Blár 8-1	Blár 9-1
Blár 1-2	Blár 2-2	Blár 3-2	Blár 4-2	Blár 5-2	Blár 6-2	Blár 7-2	Blár 8-2	Blár 9-2
Blár 1-3	Blár 2-3	Blár 3-3	Blár 4-3	Blár 5-3	Blár 6-3	Blár 7-3	Blár 8-3	Blár 9-3
Blár 1-4	Blár 2-4	Blár 3-4	Blár 4-4	Blár 5-4	Blár 6-4	Blár 7-4	Blár 8-4	Blár 9-4
Blár 1-5	Blár 2-5	Blár 3-5	Blár 4-5	Blár 5-5	Blár 6-5	Blár 7-5	Blár 8-5	Blár 9-5
Blár 1-6	Blár 2-6	Blár 3-6	Blár 4-6	Blár 5-6	Blár 6-6	Blár 7-6	Blár 8-6	Blár 9-6
Blár 1-7	Blár 2-7	Blár 3-7	Blár 4-7	Blár 5-7	Blár 6-7	Blár 7-7	Blár 8-7	Blár 9-7
Rauður 1-1	Rauður 2-1	Rauður 3-1	Rauður 4-1	Rauður 5-1	Rauður 6-1	Rauður 7-1	Rauður 8-1	Rauður 9-1
Rauður 1-2	Rauður 2-2	Rauður 3-2	Rauður 4-2	Rauður 5-2	Rauður 6-2	Rauður 7-2	Rauður 8-2	Rauður 9-2
Rauður 1-3	Rauður 2-3	Rauður 3-3	Rauður 4-3	Rauður 5-3	Rauður 6-3	Rauður 7-3	Rauður 8-3	Rauður 9-3
Gulur 1-1	Gulur 2-1	Gulur 3-1	Gulur 4-1	Gulur 5-1	Gulur 6-1	Gulur 7-1	Gulur 8-1	Gulur 9-1
Gulur 1-2	Gulur 2-2	Gulur 3-2	Gulur 4-2	Gulur 5-2	Gulur 6-2	Gulur 7-2	Gulur 8-2	Gulur 9-2
Gulur 1-3	Gulur 2-3	Gulur 3-3	Gulur 4-3	Gulur 5-3	Gulur 6-3	Gulur 7-3	Gulur 8-3	Gulur 9-3
SST - Blár								
SST - Rauður								
SST - Gulur								
AST-1	AST-2	AST-3	AST-4	AST-5	AST-6	AST-7	AST-8	AST-9
VST-1	VST-2	VST-3	VST-4	VST-5	VST-6	VST-7	VST-8	VST-9

Mynd 9.2 Talhópaöppur

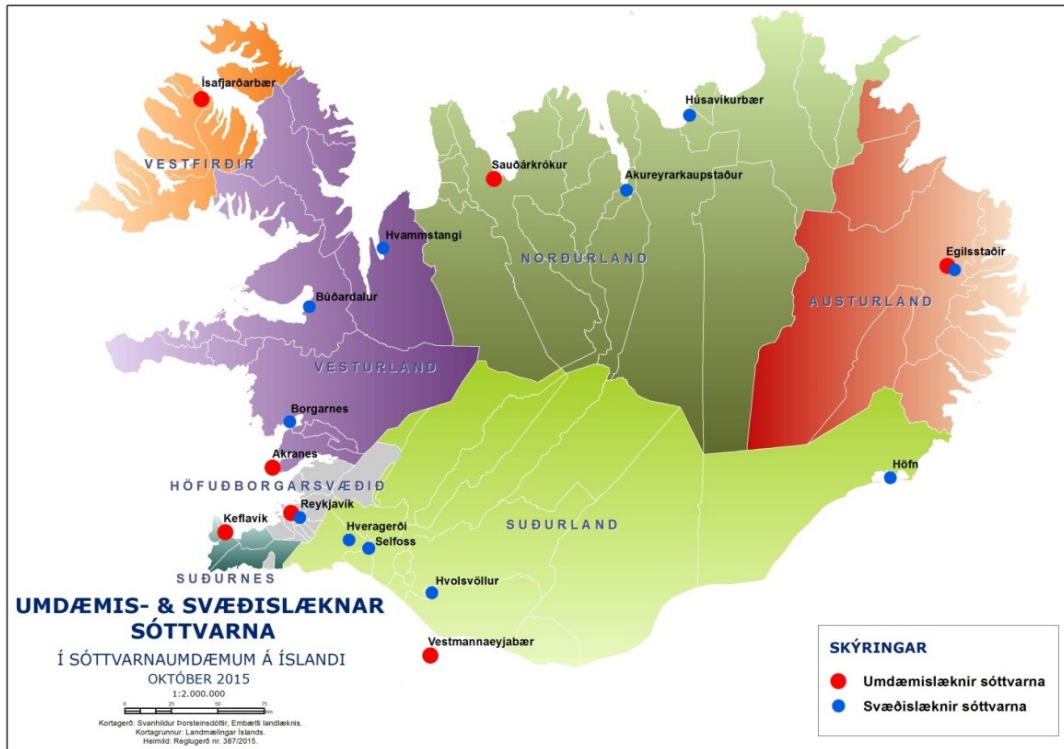

Mynd 9.3 Umdæmaskipting fjarskiptatalhópa

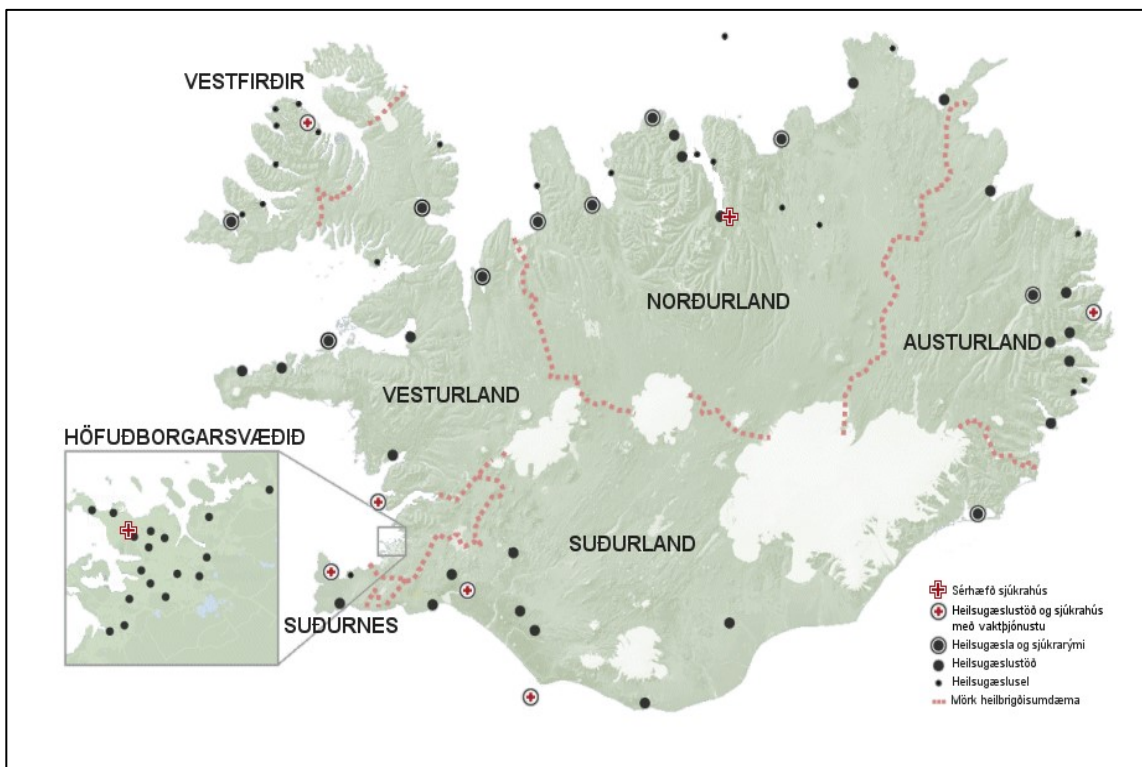

Mynd 9.4 Aðgangsstýring að talhópum

10.0 Kort

Mynd 10.1 Sóttvarnaumdæmin (sjö) og staðsetning umdæmis- og svæðislækna sóttvarna

Mynd 10.2 Heilbrigðisumdæmin eru sjö (7), sérhæfð sjúkrahús eru tvö (2) og heilbrigðisstofnanir eru sex (6)

11.0 Dreifingarlisti

Eintakið er vistað rafrænt á eftirtöldum vefsíðum:

Opnum vef stofnunar: <https://www.hsu.is/>

Auk þess eru rafræn og prentuð eintök vistuð á eftirtöldum stöðum:

Staður eða stofnun	Fjöldi prentaðra eintaka
Aðsetur viðbragðstjórnar (VBS) stofnunar	1 stk
Selfoss - sjúkraflutningar	1 stk
Selfoss – BMT	1 stk
Selfoss – hand- og lyf	1 stk
Þorlákshöfn heilsugæsla	1 stk
Hveragerði heilsugæsla	1 stk
Selfoss heilsugæsla	1 stk
Laugarás heilsugæsla	1 stk.
Rangárþing heilsugæsla	1 stk.
Vestmannaeyjar heilsugæsla	1 stk
Vestmannaeyjar lyflækningadeild	1 stk
Vík heilsugæsla	1 stk
Kirkjubæjarklaustur heilsugæsla	1 stk
Höfn heilsugæsla	1 stk
Aðgerðastjórnstöð (AST) Björgunarmiðstöð Selfossi	1 stk
Aðgerðastjórnstöð (AST) Vestmannaeyjar	1 stk
Samhæfingarstöðin (SST)	1 stk

12.0 Breytingasaga

Útgáfa	Dagsetning	Skýringar/breytingar	Fært inn
1.0	02.02.2022	Fyrsta útgáfa viðbragðsáætlunar	EFH
2.0		Önnur útgáfa viðbragðsáætlunar	

13.0 Viðaukar

Viðauki 13.1 Lög og reglugerðir

1. [Alþjóðaheilbrigðisreglugerðin, \(IHR-2005\)](#)
2. [Lög um almannavarnir nr. 82/2008](#)
3. [Lög um heilbrigðisþjónustu nr. 40/2007](#)
4. [Sóttvarnalög nr. 19/2007](#)
5. [Reglugerð um sóttvarnaráðstafanir nr. 817/2012](#)

Viðauki 13.2 Gátlisti vegna sjúklingamóttöku í sjúkdómsfaraldri

Útbúnaður í umhverfi	Til rannsókna og meðferðar	Hlífðarbúnaður starfsmanna	Lyf
Stofa til einangrunar einstaklings eða til hópeinangrunar	Skráningablöð og skriffæri. Diktafónar Rannsóknarbeiðnir	Hlífðargrímur	Verkjalyf
Vaskur, sápa, þurrkur	Hlustunarpípa	Einnota hanskar	Veirulyf, sýklalyf
Handspritt	O ₂ mettnarmælir	Hlífðarsloppar	Súrefni
Ruslafata og plastpokar	Hitamælir, bp-mælir	Plastsvuntur	NaCl 30 stk
Grind og pokar fyrir óhreint lín	Klórhexidínspritt	Hlífðargleraugu	RA 30 stk
Hjólaborð og skrifborð	Æðanálar, plástrar, umbúðir	Hlífðarsamfestingar	Ventolin inhal 3 ks
Tölva með aðgengi að SÖGU	Vökvasett og gul nálabox		Atrovent 1 ks
Legubekkir, koddar, ábreiður og lín	Innrennslisvökvi (RA og NaCl). Saltvatn 20 ml og sæft vatn 20 ml	Þrif á umhverfi:	
Nýrnabakkar	Veirusýnatökupinnar (rauður tappi), sýnaglös, bakteríupinnar (bleikir tappar)	Bréfrúllur og sprittþurrkur	
Einnota glös	Merkimiðar	Umhverfisspritt e.t.v. annað sótthreinsiefni eftir smitvaldi	
	Plast fyrir sýni og beiðnir	Sápa, tuskur og áhöld	

Viðauki 13.3 Gátlisti fyrir sjúkraflutningamenn – smitsjúkdóma tilfelli

Svartur: Almennar leiðbeiningar

Rauður: Ábyrgð flutningsáhafnar

Grænn: Ábyrgð aðstoðarmanns

- Aðstoðarmaður tekur til slopp, gleraugu og grímu og setur í sinn bíl ef farið er til aðstoðar.
- Flutningsáhöfn fer úr einkennisfatnaði og í innanundirgalla / íþróttagalla.
- Allur persónubúnaður flutningsáhafnar eru skilinn eftir (Símar, skartgripir og ofl.) Tetra sett í poka.
- Sætishlífar settar á bæði framsæti og bæði aftursæti flutningsbíls.
- Nýr ruslapoki settir í ruslafötuna í flutningsbíl.
- Gluggi milli sjúkrarýmis og ökumannsrýmis skal vera lokaður.
- **Hlíðarbúnaður flutningsáhafnar tekinn til**
 - Hlíðar galli / svunta (per mann)
 - Hanskar 8 pör (per mann, hafa aðgengilegt í ökumannsrými og sjúkrarými)
 - Maski með ventli FFP2 2 stk (per mann)
 - Gleraugu / andlitshlíf
- Farið í hlífðarfatnaðinn samkvæmt verkferli, ath. ekki skal fara í allan hlífðarfatnað áður en ekið er á útkallsstað.
- Áður en farið er inn til sjúklings skal áhöfn yfirfara hlífðarbúnað sinn.
- Annar sjúkraflutningamaðurinn úr flutningsáhöfn fer inn til sjúklings og metur ástand:
 - Er þörf á viðbótaraðstoð inn á sóttmengað svæði?
 - Er þörf á búnaði inn á sóttmengað svæði?
- **Ökumaður sér um fjarskipti, kallar inn til Vaktlæknis Hsu (xHeilbr-S) um frekari fyrirmæli, hvert skal flytja og fl..**
- Sjúklingur setur upp **grímu og hanska**.
- Sjúklingur settur í sjúkrabörur og hann vafinn í lak og teppi.
- **Aðstoðarmaður sér um að opna og loka hurðum á flutningsbíl annars ökumaður flutningsbíls.**
- Ökumaður flutningsbíls tekur af sér ytri hanskana og hendir þeim í rusl í sjúkrarými áður en hann fer í ökumannsrými.
- Aðkoma smitsjúkdóma tilfella á Selfossi eru á C deild við enda BMT Selfossi. Tilkynna á BMT á xHeilbr-S.
- **Ef flutt er til RVK þá er áfangastaður látinn vita** í gegnum **xHeilbr-BMT** með áfangastað, Ef flytja á á A-7 er best að hringja í deildarstjóra A-7, sími **825 5039** og fær leiðbeiningar hjá deildarstjóra A-7 um það hvert sjúklingur á að koma. Athuga hvort hægt sé að komast í þrif í Skógarhlíð.
- Réttur inngangur/áfangastaður valinn samkvæmt fyrirmælum frá BMT Hsu/A-7/G-2.

- Við komu á sjúkrahús setur ökumaður á sig ytri hanska.
- Fylgd frá spítalanum hittir áhöfn við inngang, tryggir að rétt leið sé farinn innan spítalans.
- Allt lín sem er á börunum skilið eftir á áfangastað, ekki tekið aftur út í sjúkrabíl.
- Tómar sjúkrabörur settar inn í flutningsbíl.
- Flutningsáhöfn tekur af sér ytri hanskana og setur í ruslafötu í sjúkrarými flutningsbíl.
- Ef skilað af sér á Selfossi er farið í þrif við hurð 4 í Björgunarmiðstöð. Ef farið til RVK þá er ekið í Skógarhlíð og inn í bílskúr E8 í samráði við 70.
- Aðstoðarmaður opnar hurð inn í þvottahús og aðstoðar flutningsáhöfn við frágang.

Viðauki 13.4 Þrif á faratæki eftir smitsjúkdóma flutning

Tuska bleytt í Oxivír og eftirfarandi fletir þrífir af áhöfn flutningsbíls.

- Snertifletir í ökumannsrými þrífir: ☐ Bíllyklar
 - Stýri
 - Handföng að innan
 - Hljóðnemi á talstöð
 - Tölvuskjár
 - Sætishlífar ökumannsrými teknar af – sett í rusl
- Snertifletir í sjúkrarými þrífir: ☐ Sjúkrabörur
 - Handföng á undirstelli sjúkrabörum
 - Önnur handföng t.d. hurðar opnun (að innan)
 - Aðrir mögulegir snertifletir
 - Sætishlífar teknar af sætum í sjúkrarými – sett í rusl
 - Opnað á milli ökumanns- og sjúkrarýmis – (sett í rusl)
- Ruslapoki tekinn úr sjúkrabíl – settur í stóra ruslapokann.
- Áhöfn flutningsbíls afklæðist hlífðarbúnaði – Samkvæmt verkferli.
- Áhöfn flutningsbíls fer úr sóttthreinsirými yfir í sturturými í Björgunarmiðstöð/Skógarhlíð.
- Áhöfn flutningsbíls afklæðist innanundir galla, setur í vatnsleysanlegan poka og fer í sturtu.
- Áhöfn flutningsbíls setur vatnsleysanleganlegan poka í þvottavél.
- Aðstoðarmaður klæðist viðeigandi hlífðarbúnaði fyrir þrif með sóttthreinsi vél.
- Sóttthreinsi vél sett í gang og sprautað vel yfir alla fleti. Ætti að taka 30 – 60 sek (Sjá sérstakan vinnuferil fyrir vél). Vél stillt á 2-3 eða þangað til ásættanleg dropastærð kemur út.
- Aðstoðarmaður lokar öllum hurðum á flutningsbíl.
- Aðstoðarmaður sprautar Oxivír á öll handföng utan á bíl.
- Ruslapoki innsiglaður með benslabandi.
- Aðstoðarmaður fer síðastur úr sóttthreinsirýminu og tekur allt rusl og setur í ruslagám.
- Sprautað klórblöndu yfir allt þvottarýmið. Gólf, vegg og alla hugsanlega snertifleti.

Farið úr fatnaði flutningsáhöfn

- Farið úr ytri hönskum (áður en ekið er á stöð)
- Hetta af ef heilgalli
- Sloppur/heilgalli af og hanskar með
- Hlífðargleraugu af
- Veiruheldur maski af
- Handþvottur/handsprittun

Farið í fatnað flutningsáhöfn

- Handþvottur og sprittun
- Sloppur eða **heilgalli & sloppur**
- Hanskar undir stroff
- Veiruheldur maski
- Hlífðargleraugu
- Hetta yfir ef heilgalli
- Annað par af hönskum yfir stroff

Viðauki 13.5 Búnaður fyrir Viðbragðsteymi sóttvarna

Þetta er búnaður fyrir 5 manns í 3 daga.

Er klárt í plastkössum í Björgunarmiðstöðinni Selfossi

50 stk M Svuntur
50 stk L Svuntur
50 stk XL Svuntur
50 stk XXL Svuntur

10 stk M Cat.3 Heilgalli
15 stk L Cat.3 Heilgalli
15 stk XL Cat.3 Heilgalli
10 stk XXL Cat.3 Heilgalli

10 kassar af P2 grínum með ventil (100stk)
3 kassar af skurðstofugrínum (150stk)

Hárnet einn kassi (100 stk ?)
Skurðstofuhettur einn kassi (100stk ?)

100 stk Einnota hlífðargleraugu
50 stk Einnota hlífðarskildir

3 kassar S nitril hanskar (langir ?)
3 kassar M nitril hanskar (langir ?)
3 kassar L nitril hanskar (langir ?)
3 kassar XL nitril hanskar (langir ?)

Skóhlífar kassi

Breiðir tússpennar permanent
Mállingartape
Bréf plástur 10 rúllur
Pennar einn kassi
Skrifblokkir 10stk
Stílabækur A4 5 stk
5 rúllur Duct tape / gorilla tape

10 sprittbrúsar
3 sápu brúsar
3 brúsar Oxivir hreinsi efni
3 rúllur af svörtum ruslapokum
Fatapokar sem hverfa í þvotti
Tuskur
Bréfpurkur
Handklæði 10stk

Viðauki 13.6 Leiðbeiningar til útprintunar - Sóttvarnir

Smitgát

Ávallt skal gæta grundvallarvarúðar gegn sýkingum við alla sjúklinga óháð sjúkdómsgreiningu
Yfirlit nokkurra lyklatríða

1. Handhreinsun með alkóhól innihaldandi efni eða handþvottur með vatni og sápu:

- Fyrir snertingu við sjúkling.
- Fyrir snertingu sem felur í sér aukna smíðaðu fyrir sjúkling t.d. snerting á rofinni húð og áður en hrein/dauðhreinsuð áhöld eru handleikin.
- Eftir að hafa komist í snertingu við einhvers konar líkamsvessa.
- Eftir að farið er úr hlífðarhönskum.
- Eftir snertingu við sjúkling.
- Eftir snertingu við yfirborð áhalda eða umhverfi sjúklings.

2. Hlífðarhanskar:

- Nota einnota hlífðarhanska ef snerta þarf blóð, líkamsvessa, slímhimnur eða rofna húð.
- Skipta um hanska milli verka og aðgerða á sama sjúklingi ef snerting verður við hugsanlega sýkt efni.
- Farið úr hönskunum strax að notkun lokinni, áður en ómenguð áhöld eða yfirborð er snert og áður en öðrum sjúklingi er sinnt.
- Sprittið hendur strax að notkun lokinni.

3. Andlitshlíf (til varnar augum, nefi og munn):

- Ef líklegt er að dropar frá öndunarvegi, blóði eða líkamsvessar geti úðast eða slest í andlit heilbrigðisstarfsmanns skal hann nota hlífðargrímu (skurðstofumaska) og augnhlíf.
- Við umönnun sjúklings með alvarlegaveirusýkingu í lungum þarf þéttari grímu (FFP2)

4. Hlífðarsvunta/hlífðarsloppur

- Notað til að hlífa fatnaði gegn mengun af blóði og líkamsvessum.
- Farið strax úr svuntu/sloppi að notkun lokinni og hreinsið hendur strax á eftir.

5. Fyrirbygging stunguóhappa:

- Gætið iðruðu varúðar við meðferð beitra og oddhvassra áhalda.
- Setjið aldrei hlífðarhettu á notaða sprautunál.
- Setjið notaða sprautunál beint í þar til gert ilát.

6. Hreinlæti við hósta og hnerra:

- Einstaklingar með einkenni frá öndunarfærum skulu gæta þess að dreifa ekki smitefni með því að:
- Byrgja nef og munn við hósta og hnerra, nota bréfpurrku sem fleygt er strax á eftir í ruslafötu og þvo eða spritta hendur á eftir.
- Handhreinsun ef snerting verður við vessa úr öndunarfærum.

Heilbrigðisstofnanir athugið:

- Sjúklingur með bráðan sótthita og öndunarfæra-einkenni skal vera a.m.k. 2 metra frá öðrum í almennum biðstofum.
- Setjið auglýsingar sem sýna hreinlæti við hósta og hnerra með myndrænum hætti við innganga og á biðstofum.
- Stuðlið að bættri handhreinsun og hreinlæti við hósta og hnerra með því að hafa handspritt og bréfpurrkur aðgengilegar í biðstofum, ásamt leiðbeiningum um notkun.

7. Umhverfisþrif:

Vandið reglubundin þrif og sóttthreinsun á yfirborði sem oft er snert.

- Smitefni (blóð, líkamsvessar, þvag, hægðir, uppköst) sem berst í umhverfið ber að þrifa strax með pappírspurrku, þvo yfir svæðið og síðan strjúka yfir með sóttthreinsandi efni (t.d. 500-1000 ppm klórblöndu eða Virkon 1%). Notið hanska við verkið og svuntu/slopp.

8. Áhöld :

Meðhöndlið áhöld sem menguð eru blóði og hvers kyns líkamsvessum þannig að ekki snerti slímhúðir, mengun berist ekki á klæðnað, í umhverfið eða til annarra sjúklunga.

- Þvoið og sóttthreinsið margnota áhöld með viðeigandi hætti milli sjúklunga.
- Fylgist reglulega með virkni áhaldapvottavéla (vinnur vélin eins og hún á að gera, er hitastig nægilegt til sóttthreinsunar?)

9. Lín:

Meðhöndlið og flytjið lín með þeim hætti að:

- Línið snerti ekki slímhimnur eða mengaðan fatnað.
- Að örverur berist ekki með óhreinu líni til annarra sjúklunga eða í umhverfi.

10. Sorp:

Tryggið örugga meðferð sorps.

- Rusl sem er blóðugt eða mengað líkamsvessum telst sóttmengað sorp og ber að senda í brennslu.
- Líkamsvefir og sorp frá rannsóknarstofum telst einnig sóttmengað sorp.
- Notið einnota hluti með viðeigandi hætti – hendið eftir notkun.

Skjal uppfært 24.07.2020

Embætti
landlæknis
Sóttvarmalæknir

Mynd 11: Smitgát

AÐ KLÆÐAST HLÍFÐARBÚNAÐI

vegna úða- og snertismits

Verið í vinnufötum sem Landspítali leggur til / Takið hánið saman / Berið ekkert skart / Tæmið vasa
Hlífðarbúnaði er klæðst fyrir framan forðyri og æskilegt er að aðstoðarmaður staðfesti að hlífðarbúnaður sitji rétt

 1 Spreið hendur	 2 Farið í hlífðarhöpp Farið slappinn afnan á hals og á mottuvendi.	 3 Klæðist skurðstofuhöfuð Húla á að hylja hár og eyru.
 4a Setjið upp framsagnirnu (TÍÐI að lágmarki) Opnað glensna vel og hendi henni lúgulega fyrir.	 4b Festið tengjarnar Húlað ein tengjarnu fyrir önnu eyru og þá meðri fyrir meðan.	 4c Klæðist glensna Opnað glensna þett að nefinu.
 4d Þröðu þyrskökunag (Þröðu skápið sem framsagnirna er sett upp á ströndinni haki) Húlað með báðum höndum meðanum brúnaum grimsu. Grimsu átt vörðla: Áttlað af haki frá vör. Ef loft tekur út framsýni grimsu vör naf þarf að hylja burtur þar. Ef loft tekur út með brúnaum grimsunna þarf að lúga tenggi. Grimsu með vörðla: Áttlað af haki frá vör. Ef loft tekur út framsýni grimsu vör naf þarf að hylja burtur þar. Ef loft tekur út með brúnaum grimsunna þarf að lúga tenggi. Ef grimsu er ekki þett á ekkí að fara inn til sjúklinga.	 5 Setjið upp hlífðarglovar. Takið hlífðarmúla af lúggu vagnu glensna og gerið þess að augumandið sé allveg lokað.	 6 Farið í hantala Latið hantala ná vel upp á stöðnið á slappinu.

1903 Ísland 2020 / 1301-0000

Mynd 12.1 : Farið úr hlífðarbúnaði

COVID-19 / EINANGRUN

FARIÐ ÚR HLÍFÐARBÚNAÐI FORDYRI EKKI TIL STAÐAR

Einangrun sjúklings með grun um eða staðfestan COVID-19

INNI Á EINANGRUNARHERBERGI

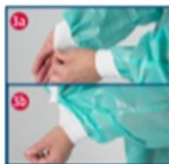

1) Stíð bandið á sloppnum

Farið úr höndskum

2a) Takið er í fyrri höndskinn utanvert ofarlaga. 2b) Höndskinn er dreginn af hendi og snúið við í loftinu. 2c) Höndskinn er geymdur í höndskáldinu hendinni. 2d) Farið er með fingur innanvert í seinni höndskinn. 2e) Höndskinn er dreginn af þannig að hann hvílist yfir höndskinn sem haldið er á. 2f) Spreidd hendur.

Farið úr hlífðarsloppi

3a) Takið íræmst í stöðföð á annari erminni og dragið fram yfir hendina. 3b) Dragið hina ermuna fram af hendi eins og sjón er á mynd. 3c) Losað um festingu að aftan með því að slíta hana lausa og notið til þess er. 3d) Dragið sloppinn niður frá hálki og öðrum án þess að snerta ytra bynd með berum höndum.

3e) Ríðið sloppnum saman þannig að innri bynd snúi út. Haldið sloppnum frá líkamanum. 3f) Spreidd hendur.

ATH! Hlífðargleraugum/andlitshlíf, grímu og húfu er afklæðst þegar komið er út úr einangrunarherbergi

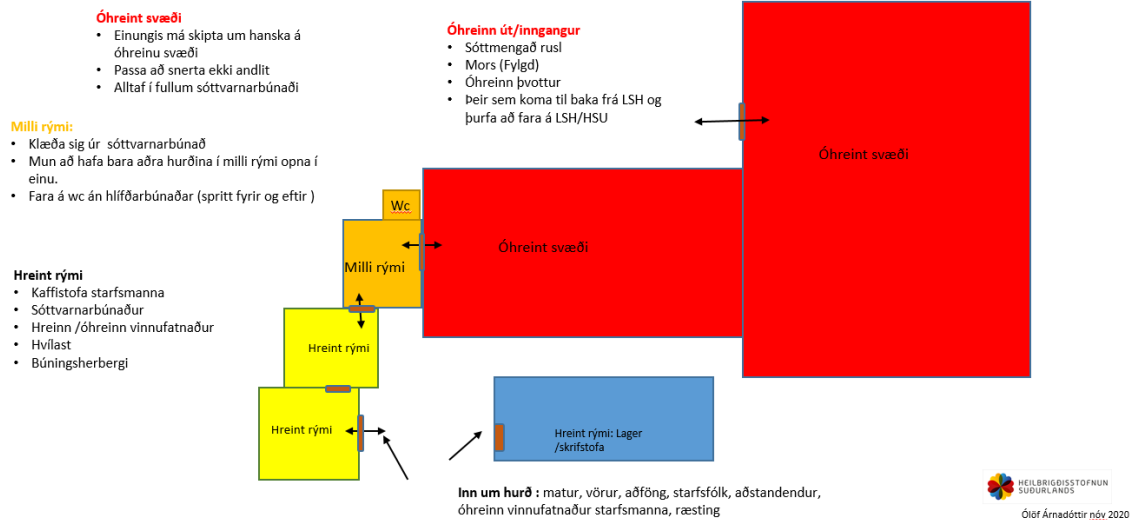

10/11 skýrsla 2020 / 11/11/2020

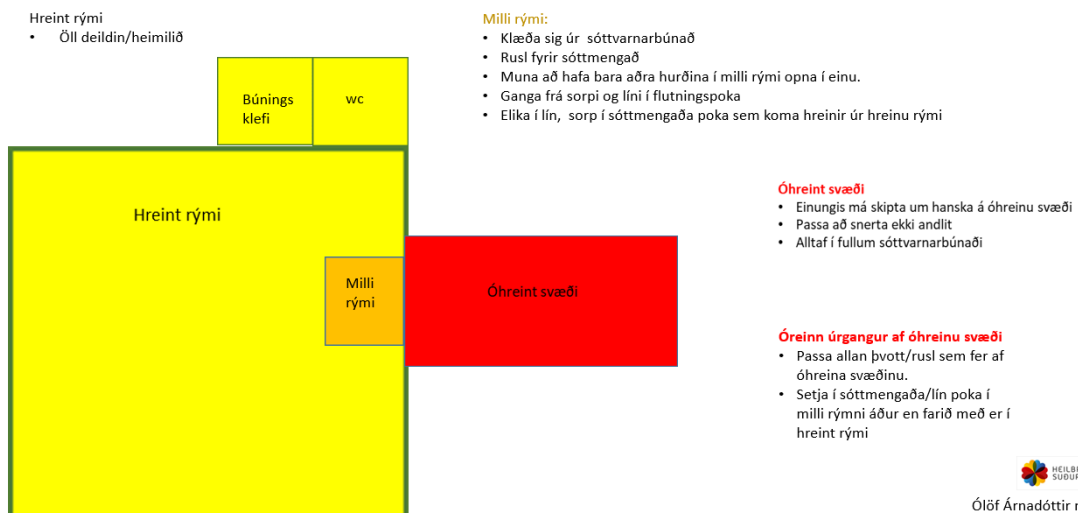
Mynd 12.2 Farið úr hlífðarbúnaði

Viðauki 13.7 Skipting svæða í hreint og óhreint rými - Sóttvarnir

Skipting svæða þar sem allt heimilið er óhreint svæði

Dæmi um skiptingu á hreinu og óhreinu svæði þar sem eitt herbergi er óhreint svæði en ekki öll deildin

Mynd 13 Skipting svæða

Viðauki 13.8 Búnaður greiningarsveitar

Búnaður greiningarsveitar

- Akúttaska með sjúkrabúnaði læknis – (í læknabíl eða BMT)
- Lyfja og vökvataska – þarf að taka af lager við brottför
- Vesti og hjálmar
- Mittistöskur
- Útiföt
- Hanskar stærð M og L, hlífðargrímur og svuntur.

Viðauki 13.9 Lyf og vökvi viðbragðsteymis / greiningarsveitar

Lyf og vökvi neyðarsveitar

- Vökvi
 - 8 x NaCl / 1000ml
 - 8 x Ringer / 1000 ml
 - 6 x Glucosi / 1000ml
- Lyf
 - Verkjalyf
 - 10 x Morfin ampúllur
 - 10 x S-ketamin ampúllur
 - 10 x Dormicum ampúllur
 - 5 x Toradol ampúllur
 - 1 x pakki parkodin Forte
 - 1 x pakki parataps
 - 1 x pakki ibufen eða voltaren
 - 1 x pakki pinex junior 250mg stílar
 - 1 x pakki pinex 500mg stílar
 - Mótefni
 - 10 x naloxon ampúllur
 - 5 x konakion ampúllur
 - 10 x Tranexamsýru ampúllur
 - 1 x Glucosi 50 % flaska
 - 10 x Adrenalin ampúllur
 - 5 x Furix ampúllur
 - 1 x pakki nitroglycerin töflur / spray
- 2 x Dobutamin ampúllur
 - Sýklalyf
- 2 x Rocephalin 1g ampúllur
- 2 x Cefuroxim 1,5 g ampúllur
- 2 x Augmentin 1,2 g ampúllur

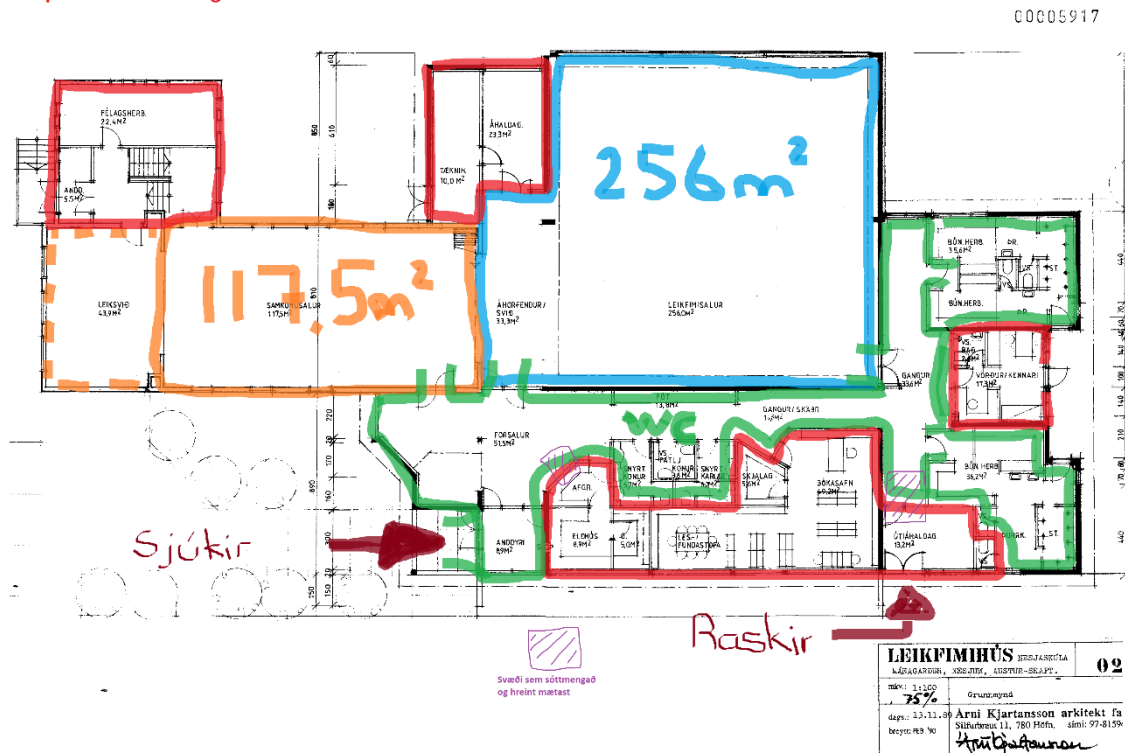
Viðauki 13.10 Yfirlitskort yfir söfnunarsvæði sýkra og bráðaflokkun sýkra

Í þeim tilvikum sem upp koma hópsmit sem eru þess eðlis að sjúkdómurinn gengur yfir á skömmum tíma, eins og td. Nórónírus, væri hægt að koma skjólshúsi yfir fólk í íþróttahúsi.

Hér að neðan er dæmi um það hvernig hægt væri að skipta slíku húsnæði upp í hrein og óhrein svæði.

Íþróttahúsið Mánagarður í Nesjum - Hornafirði

Íþróttahúsið Mánagarði sem SSS

Mynd 14.1 Söfnunarsvæði sýkra

Varðandi úrgang og þrif frá söfnunar svæði sýkra

- Rusli er sett í gula ruslapoka sem safnað er saman í kerru fyrir utan inngang súkra.
- Þvottur er settur í uppleysanlega maispoka, eins og gert er á sjúkrastofnunum.
- Þrif verða í samráði við sóttvarnalækni, og samkvæmt hans ráðleggingum. Er breytilegt í hverju tilviki fyrir sig og því ekki útlistað hér. Mikilvægast er að ekkert fari inn á söfnunarsvæði sýkra sem ekki þolir suðupvott eða klór/spritt þrif.

Viðauki 13.11 Gátlisti vegna undirbúnings húsnæðist fyrir móttöku sýktra

- Flytja alla bólstraða stóla inn á hreina svæðið
- Flytja fimleikadýnur og annan búnað sem kann að vera inni í íþróttahúsum inn í lokað rými og innsigla hurðar.
- Loka millihurðum á milli íþróttasala, ef ekki er talin þörf á að nýta allt svæðið. Innsigla með málingarteipi og plasti.
- Loka hurð milli appelsínugula og græna svæðistins, innsigla með málingarteipi og plasti.
- Innsigla ónotuð rými
- Finna og innsigla mögulegar lofttúður á milli rýma.
- Hafa borð og stóla á hreina svæðinu, ekki bólstraða stóla.
- Fylla á salernispappír, handsápu og handþurrkur við öll salerni og vaska.
- Setja ruslatunnur við alla vaska með gulum sóttvarna-ruslapoka í (á stærð við svarta ruslapoka)
- Setja upp ruslatunnu á óhreina svæðinu, með gulum sóttvarna-ruslapoka í
- Sækja kerru og stilla upp fyrir framan íþróttahúsið, til að safna ruslapokum og sóttmengunum þvotti í
- Slökkva á loftræstikerfi, ef slíkt er til staðar
- Hægt væri að fá hópslysakerru og nýta úr henni börur (ekki teppin)
- Skaffa til teppi sem þola suðupvott
- Skaffa útvarp

Viðauki 13.12 Bráðaflokkunarspjöld fyrir mengun, smit, eiturefni og geislavirkni

NOTIÐ HILFARÞUNÁÐ

SMART EQUIPMENT
Smart Nuclear Damage Tester
www.rsgassociates.net

SKAÐVALDUR:

EF SMITHETTA: Á ÞESSI HLÍÐ ÁÐ VERA SÝNILEG

NOTIÐ HILFARÞUNÁÐ

HREINSUN

Notar þærkaritna eða kinnitna gáttir:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Gjafstígið frá áænkun:

HVER: ☐ Stökkvöld - sjákröftunir ☐ Sjákráðir

HVAR: ☐ Á vefangi ☐ Sjákráðir ☐ _____

ADFERÐ: ☐ Framhreinun ☐ Lokahreinun

TIME: _____

HREINSUN: ☐ Fjarlægð öll fét ☐ Skala ☐ Vatn og sápa

TIME: _____

Þú ert sár eða hreinsun M: _____

NOTIÐ HILFARÞUNÁÐ

SMART EQUIPMENT
Smart Nuclear Damage Tester
www.rsgassociates.net

SKAÐVALDUR:

Merkt með:

 ITUWOTM

 SMITHETTA

 GOLARHINN

Mynd 13.1 Mengunarspjald. Framhliðar og bakhlið

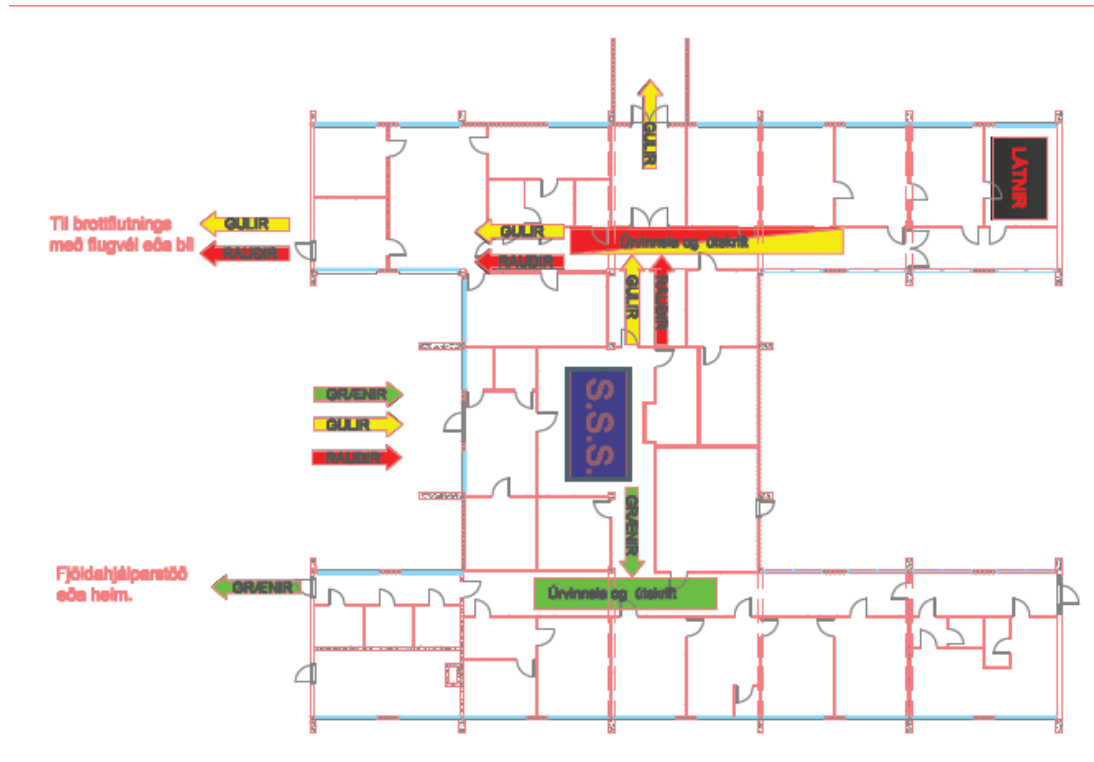
NOTIÐ HJÚÐABÓKUN	NOTIÐ HJÚÐABÓKUN	NOTIÐ HJÚÐABÓKUN
EITUREFNI SKAÐVALDUR: _____ EINKENNI SKAÐVALDS ☐ Orðin: Katland, orlandi ☐ Hæð: Blóðbrúmyndandi, atandi ☐ Taglaferi: Lamsandi, hamlandi ☐ Annars: _____ EINKENNI: _____ MIÐFERÐ OG ÁÆTLUN: _____ _____ _____	GEISLAVIRKNI TEGUND: ☐ ALFA ☐ BETA ☐ GAMMA MÆLING Á GEISLUN: ☐ Mæling mcy,ndu kl. : : mcy,ndu kl. : : MENGUN: ☐ Innvorti ☐ Útvorti EINKENNI: _____ MIÐFERÐ OG ÁÆTLUN: _____ _____ _____	SMITHÆTTA SKAÐVALDUR: _____ SMITLEIÐ EF HEKKI: _____ _____ _____ _____ EINKENNI: _____ MIÐFERÐ OG ÁÆTLUN: _____ _____ _____

Mynd 13.2 Mengunarspjald. Eiturefni, geislavirkni eða smithætta

Viðauki 13.13 Yfirlitskort yfir söfnunarsvæði slasaðra, heilsugæsla

Hér má sjá dæmi um það hvernig má setja upp SSS á heilsugæslum.

Myndin er af heilsugæslunni á Höfn.

Mynd 14 Söfnunarsvæði slasaðra

Viðauki 13.14 Bráðaflokkun og áverkamat

Þegar grunur leikur á mengun eða smithættu og þolendur margir, er gert ráð fyrir að bráðaflokkunar-spjöld og eftir atvikum mengunarspjöld verði notuð á vettvangi, sjá mynd 13.2 og mynd 13.3.

Bráðaflokkun og áverkamat er forgangsröðunarkerfi sem notað er af öllum viðbragðsaðilum á Íslandi. Kerfið nýtist í hópslysum, óháð hvers eðlis atburðarásin er (t.d. bílslys, flugslys, mengunarslys o.s.frv.). Tilgangurinn með slíku kerfi er margþættur:

- Að öðlast upplýsingar um umfang og alvarleika atburðar á sem skemmstum tíma.
- Að nýta þær bjargar sem til staðar eru á sem bestan hátt miðað við aðstæður.
- Að „réttur“ sjúklingur gangi fyrir og fari á réttan stað á réttum tíma.
- Að allir viðbragðsaðilar tali sama tungumálið og hafi sameiginlegan skilning á stöðu mála.

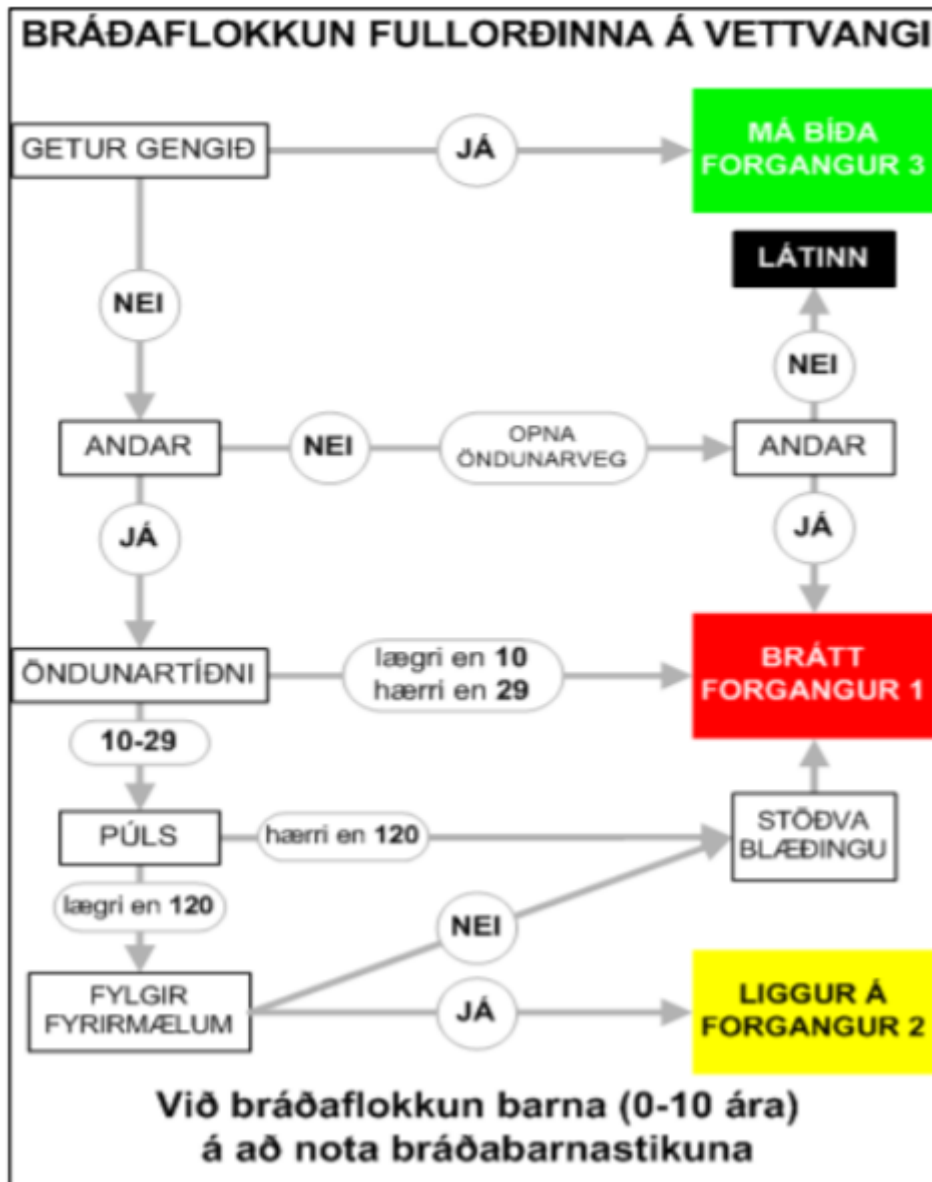
Kerfið byggir á tvískiptri flokkun:

- Bráðaflokkun, gróf forgangsröðun á vettvangi.
- Áverkamat, ítarlegra mat sem framkvæmt er á söfnunarsvæði fyrir slasaða eða í sjúkraflutningum.

Forgangsflokkar bráðaflokkunar og áverkamats eru eftirfarandi:

- **Rauður** (Forgangur 1), sjúklingur í lífshættu.
- **Gulur** (Forgangur 2), sjúklingur ekki í lífshættu en með alvarlega áverka sem gætu orðið lífshættulegir.
- **Grænn** (Forgangur 3), sjúklingur ekki í lífshættu og getur beðið. Rétt er að taka fram að ekki skal líta á græna sjúklinga sem óslasaða.
- **Svartur**, sjúklingur er látinn.

Nánari upplýsingar um bráðaflokkun er að finna í [Handbók um heilbrigðisþjónustu og almannavarnir](#) sem vistað er á vef Embættis landlæknis.

Mynd 15 Bráðflokkun fullorinna á vettvangi

[illegible][illegible]

Mynd 14.1 Bráðaflokkun og áverkamat